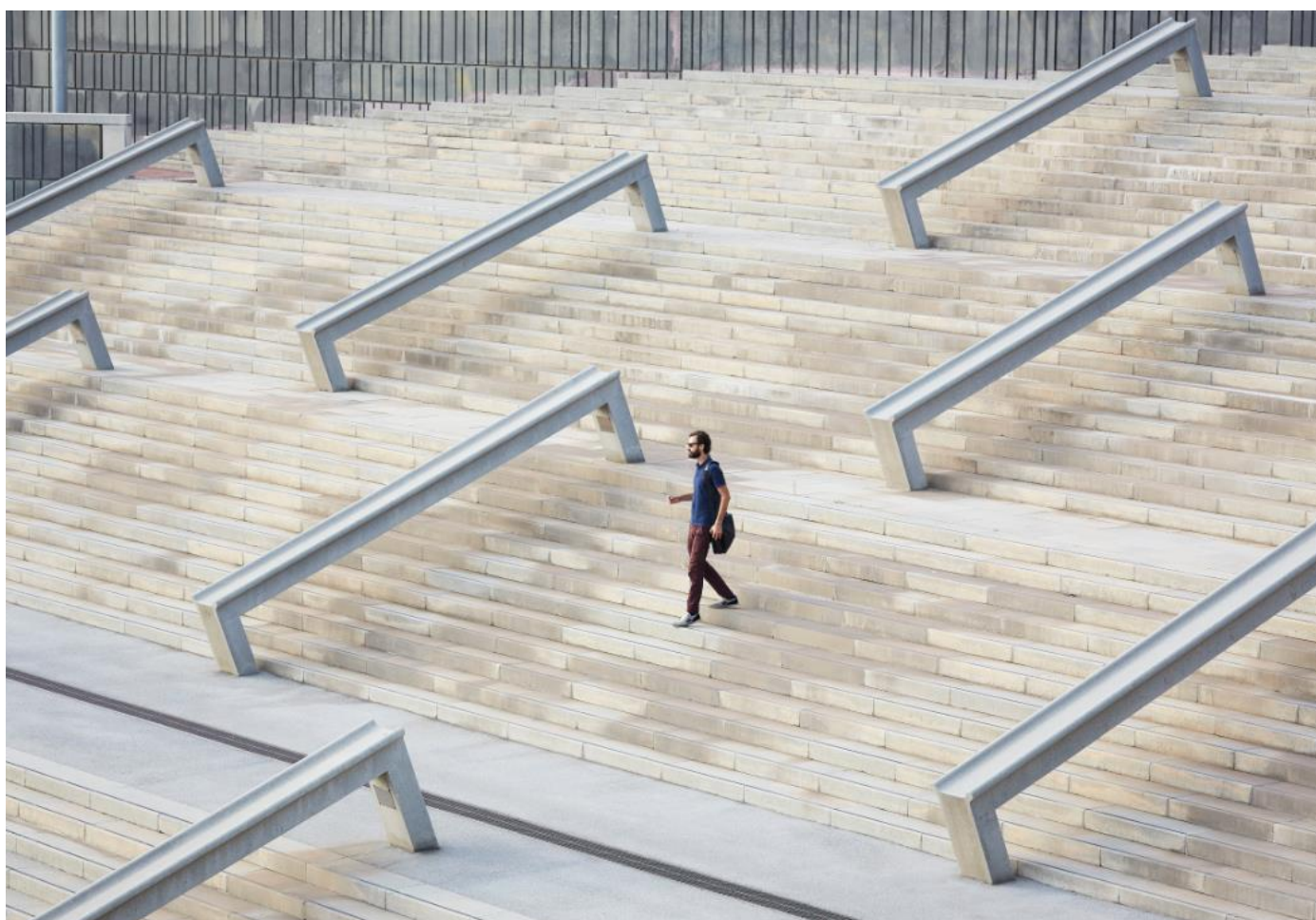

Zmiany w MSSF i sprawozdawczości spółek publicznych

Przewodnik dla Komitetu Audytu
i sporządzających sprawozdania finansowe

Wstęp

Tomasz Konieczny

Partner PwC
Doradztwo Księgowe i Rynki Kapitałowe

Kiedy na początku 2015 roku weszła w życie, uchwalona w maju 2013 r., interpretacja KIMSF 21 dotycząca podatków i opłat, zarówno wiele banków w Polsce jak i organy nadzoru głowiły się w jakiś sposób zastosować treść tej interpretacji do obowiązujących w naszym kraju opłat na Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Prowadziło to do niepewności, a niekiedy zmiany danych finansowych. Do gorącej debaty na ten temat włączyły się również organizacje europejskie. Powyższe pokazuje konieczność lepszego przygotowania do stosowania nowych standardów i w wykorzystania efektywnie czasu pomiędzy momentem publikacji standardów i momentem od kiedy należy je zastosować.

Śledzenie zmian MSSF, zarówno nowych standardów jak i zmian już istniejących standardów, nie jest łatwe. Wychodząc naprzeciw potrzebom członków komitetu audytu oraz służb finansowych spółek publicznych oddajemy do Państwa dyspozycji niniejszą publikację.

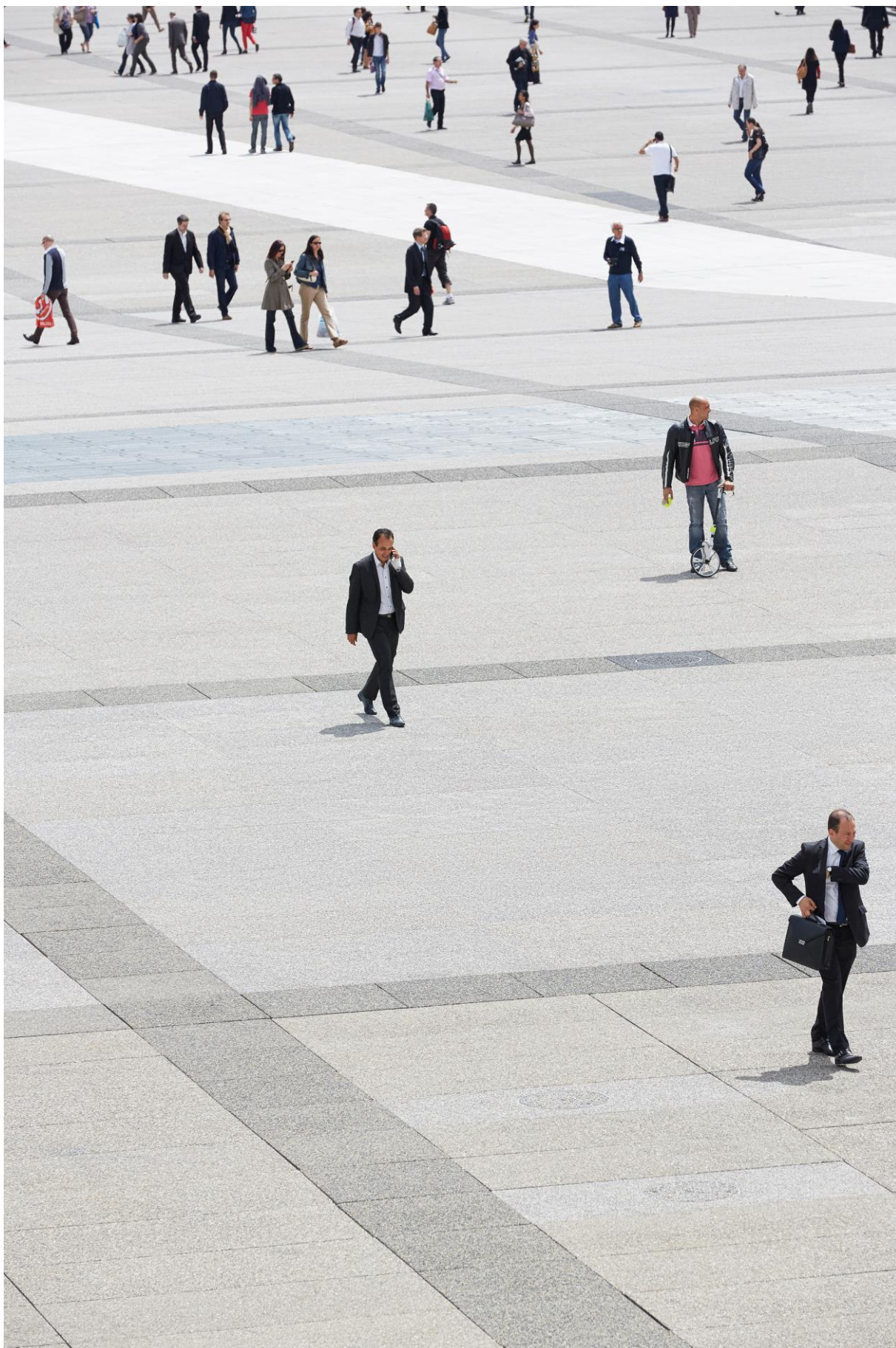
Zamysłem tej publikacji jest zestawienie i krótkie przedstawienie wszystkich nadchodzących zmian MSSF zatwierdzonych przez RMSR (ang. IASB). Dodatkowo, w niniejszej publikacji, dokonaliśmy subiektywnej oceny tych zmian, wskazując, które z nich, naszym zdaniem, będą miały wpływ na spółki publiczne. W zależności od naszej oceny oznaczyliśmy odpowiednie zmiany kolorowymi znacznikami. Zwracamy uwagę w szczególności na zmiany oznaczone kolorem czerwonym i pomarańczowym.

Publikację rozpoczyna zestawienie standardów według daty ich obowiązywania jak uchwalono przez RMSR, wraz ze wspomnianą o cenę ich wpływu oraz z informacją na temat statusu ich zatwierdzenia przez Unię Europejską.

Następnie zamieściliśmy krótki opis zmian, uzupełniając go w wypowiedziach naszych ekspertów na temat możliwego wpływu na jednostki działające w Polsce.

Poza zmianami dotyczącymi MSSF chcieliśmy również zwrócić Państwa uwagę na inne zmiany dotyczące sprawozdawczości spółek publicznych, w tym w szczególności na zmiany w raportowaniu biegłego rewidenta, zarówno w zakresie nowego Sprawozdania z badania jak i dodatkowego sprawozdania dla Komitetu Audytu. Zawarliśmy również informację na temat wymogów dotyczących publikacji informacji niefinansowych oraz nowych przepisów dotyczących raportowania bieżącego i okresowego.

Mamy nadzieję, że ta publikacja będzie przydatna dla członków Komitetów Audytu w rozmowach z nadzorowaną spółką na temat nadchodzących zmian. Mamy ponadto nadzieję, że będzie ona pomocna dla sporządzających sprawozdania finansowe w celu wczesnego rozpoczęcia procesu analizy wpływu tych zmian na sprawozdawczość finansową spółki oraz przygotowania całej organizacji na implementację tych zmian.

Zmiany w MSSF i sprawozdawczości spółek publicznych

Spis treści:

Tabela zmian standardów	4
Zmiany w istniejących standardach	6
Nowe standardy i interpretacje	24
Pozostałe zmiany w sprawozdawczości spółek publicznych	34
Publikacje i narzędzia PwC dotyczące MSSF, sprawozdawczości spółek i nadzoru właścicielskiego	43

Tabela zatwierdzonych zmian do MSSF wraz z informacją o ich zatwierdzeniu przez UE, możliwości wcześniejszego zastosowania i ocenie wpływu na podmioty stosujące MSSF w Polsce

Legenda do tabeli:

Charakter zmiany ☐ Nowy standard lub nowa interpretacja ☐ Zmiana istniejącego standardu lub interpretacji ☐ Zmiana standardu w ramach programu ulepszeń MSSF		Rok obowiązywania w UE 2015 – Rok od którego w Unia Europejska wymaga stosowania danej zmiany (dla rok finansowy = rok kalendarzowy); UE-? – oznacza, że dana zmiana nie została jeszcze zatwierdzona, a ND , że nie wymaga zatwierdzenia, została odrzucona przez UE lub odroczone na czas nieokreślony.	
Ocena wpływu ☒ znaczący wpływ na wiele podmiotów działających w Polsce ☒ znaczący wpływ na niewielką grupę podmiotów działających w Polsce ☒ niewiele podmiotów w Polsce dotyczy dana problematyka lub niewielki wpływ zmian lub zmiany wprowadzają dodatkowe opcje czy uproszczenia, ale nie nakładają dodatkowych obowiązków. ☒ zasadniczo bez wpływu na podmioty działające w Polsce, ewentualny wpływ może pojawić się w spółkach zagranicznych podlegających konsolidacji bądź dla podmiotów stosujących MSSF po raz pierwszy.		Wcześniejsze zastosowanie Czy dany standard lub jego zmiana mogą, po zatwierdzeniu przez UE, być zastosowane do okresów wcześniejszych (✓ = Tak, ✗ = Nie, !!! – tak, ale wymaga jednocześnie zastosowania wcześniejszego innych standardów).	

Zatwierdzone przez RMSR do stosowania przed 1 stycznia 2016 r.		obowiązujące w UE od 2016 r.		str.
☐	☒ Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” dotyczące programów określonych świadczeń	2016	✓	7
☐	Roczny program poprawek 2010-2012			
☒	MSSF 2 „Płatności oparte na akcjach” – definicja warunku nabycia uprawnień	2016	✓	21
☒	MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” – wyjaśnienie obowiązku uiszczenia zapłaty warunkowej	2016	✓	21
☒	MSSF 8 „Segmenty operacyjne” – ujawnienie subiektywnego osądu przy agregowaniu	2016	✓	21
☒	MSSF 13 „Ustalenie wartości godziwej” – wyjaśnienie dotyczące braku dyskonta	ND	✓	21
☒	MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Wartości niematerialne” – sposób ujęcia wartości bilansowej brutto i amortyzacji przy zastosowaniu modelu opartego na wartości przeszacowanej	2016	✓	22
☒	MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych” – ujawnianie informacji przez jednostkę sprawozdawczą	2016	✓	22
Zatwierdzone przez RMSR do stosowania po 1 stycznia 2016 r.				
☐	☒ Zmiany do MSSF 11 „Wspólne porozumienia umowne” w zakresie rachunkowości nabycia udziału we wspólnej działalności	2016	✓	8
☐	☒ Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i do MSR 41 „Rolnictwo” – Rolnictwo: Rośliny produkcyjne	2016	✓	9
☐	☒ Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz do MSR 38 „Wartości niematerialne” w zakresie wyjaśnienia dopuszczalnych metod amortyzacji	2016	✓	10
☐	☒ Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” w zakresie stosowania metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych	2016	✓	11
☐	☒ Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach” i do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych” – Spółki inwestycyjne: Stosowanie zwolnienia z konsolidacji	UE-?	✓	12
☐	☒ Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych” w zakresie sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami	ND	✓	13
☐	☒ Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji	2016	✓	14

☐		Roczny program poprawek 2012-2014 MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana” – metody zbycia	2016		23
		MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Informacje do ujawnienia” – umowy o obsługę i śródroczne sprawozdania finansowe	2016		23
		MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – ustalanie stóp dyskonta dla obowiązków z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia	2016		23
		MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” – informacje ujawniane w innej części śródrocznego raportu finansowego	2016		23
☐		MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”	ND		27
Zatwierdzone przez RMSR do stosowania po 1 stycznia 2017 r.					
☐		Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji	UE-?		16
☐		Zmiany do MSR 12 „Podatek odroczone” – rozpoznawanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat	UE-?		17
Zatwierdzone przez RMSR do stosowania po 1 stycznia 2018 r.					
☐		Zmiany do MSSF 2 „Płatności oparte na akcjach” – klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach	UE-?		18
☐		Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”	UE-?		20
☐		MSSF 9 „Instrumenty finansowe”	UE-?		26
☐		MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	UE-?		29
Zatwierdzone przez RMSR do stosowania po 1 stycznia 2019 r.					
☐		MSSF 16 „Leasing”	UE-?		31

Powyższe zestawienie zostało przygotowane na dzień 30 września 2016 r. Uaktualnianą na bieżąco wersję zestawienia można uzyskać na stronie <http://www.pwc.pl/pl/mssf>. Przedstawiona ocena wpływu na sporządzających sprawozdania finansowe jest subiektywną oceną PwC, a zastosowanie poszczególnych zmian może mieć odmienny wpływ zależny od indywidualnych warunków danej jednostki stosującej MSSF. Podmioty, które przyjęły rok obrotowy inny niż rok kalendarzowy powinny przeanalizować zapisy przepisów przejściowych dotyczące poszczególnych zmian, gdyż daty zastosowania mogą być dla nich inne.

Zmiany w istniejących standardach

Zawartość rozdziału:

MSR 19 Wpływ wpłat pracowników lub osób trzecich na programy określonych świadczeń	7
MSSF 11 Ujęcie nabycia udziału we wspólnej działalności	8
MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: Rośliny produkcyjne	9
MSR 16 i MSR 38 Objasnienie dopuszczalnych metod amortyzacji	10
MSR 27 Metoda praw własności w sprawozdaniach jednostkowych	11
MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 Spółki inwestycyjne: Stosowanie zasady zwolnienia z konsolidacji	12
MSSF 10 i MSR 28 Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem	13
MSR 1 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji	14
MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji	16
MSR 12 Rozpoznawanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat	17
MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach	18
Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”	20
Program poprawy MSSF (cykle 2010-2012, 2012-2014)	21

KOMENTARZ

Marta Madejska
Dyrektor

Zmiany w 2016-2017 są niewielkie i dotyczą wyłącznie istniejących standardów. Szczególną uwagę na zmiany powinny zwrócić jednostki, w ramach których tworzone są wspólne porozumienia, w szczególności te obejmujące wspólną działalność, ponieważ wprowadzono pewne uszczegółowienia, jako rezultat problemów związanych z prowadzeniem MSSF 11. Zmiana MSR 16 i MSR 38 wprowadza również pewne ograniczenia dotyczące metod amortyzacji – może to być szczególnie ważne dla jednostek posiadających znaczące aktywa niematerialne. Warto też zwrócić uwagę na zmiany MSSF 8 w zakresie informacji o agregacji segmentów wprowadzone przez program poprawek MSSF.

Zdecydowanie najważniejszą zmianą istniejących standardów jest zmiana MSR 1 i MSR 7 wynikająca z inicjatywy poprawy ujawnień w sprawozdaniach finansowych. Zmiany te służą poprawie przejrzystości sprawozdania finansowego i mogą mieć wpływ na to, jak prezentowany jest bilans i sprawozdanie z wyniku finansowego – zalecam wnikliwie przyjrzeć się w jaki sposób zapisy te mogą być zastosowane przez Państwa jednostkę do lepszego prezentowania informacji finansowej.

Wpływ wpłat pracowników lub osób trzecich na programy określonych świadczeń

MSR 19

Zmiany standard	MSR 19 „Świadczenia Pracownicze”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 lipca 2014 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Zatwierdzony do stosowania od 1 lutego 2015 r.
Pierwsze zastosowanie	Retrospektywne.
Ocena wpływu	Zasadniczo nie ma wpływu ze względu na to, że programy określonych świadczeń wymagające wpłat od pracowników w praktyce w Polsce nie występują.

Na czym polega zmiana?

Niektóre programy emerytalne wymagają od pracowników lub osób trzecich wnoszenia składek na rzecz programu. Składki te obniżają koszt świadczeń u pracodawcy. Powszechnie przyjętą praktyką przy poprzedniej wersji MSR 19 było odejmowanie tych składek od kosztu świadczeń nabytych w roku, w którym zostały one wpłacone.

Zmiany do MSR 19 z 2011 roku wprowadziły rozróżnienie pomiędzy składkami pracowniczymi powiązanymi i niepowiązanymi ze świadczeniem pracy. Obecna zmiana wprowadza dodatkowe rozróżnienie pomiędzy składkami powiązanymi ze świadczeniem pracy tylko w okresie, w którym zostały wpłacone i powiązanymi ze świadczeniem pracy w więcej niż jednym okresie.

Zmiana zezwala, aby składki powiązane ze świadczeniem pracy, które nie ulegają zmianie zależnie od długości stażu pracy pracownika, były odejmowane od kosztu świadczeń nabytych

w okresie świadczenia pracy, czyli sankcjonuje dotychczas stosowaną praktykę.

Składki powiązane ze świadczeniem pracy i zmieniające się zależnie od stażu pracy pracownika należy rozłożyć na cały okres świadczenia pracy tą samą metodą, która jest stosowana do świadczeń, to znaczy, albo zgodnie z formułą zawartą w programie emerytalnym, albo – jeżeli program zapewnia istotnie wyższy poziom świadczeń z tytułu świadczenia pracy w latach późniejszych – metodą liniową.

Korzyści ze składek pracowniczych powiązanych z okresem świadczenia pracy ujmuje się w wyniku finansowym przez okres aktywności zawodowej pracownika.

Składki, które nie są powiązane ze świadczeniem pracy, odzwierciedla się w wycenie obowiązku wykonania świadczeń. Zmiana nie ma wpływu na sposób ujmowania dobrowolnych składek.

Ujęcie nabycia udziału we wspólnej działalności

MSSF 11

Zmiany standard	MSSF 11 „Wspólne porozumienia umowne”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Zatwierdzony do stosowania od 1 stycznia 2016 r.
Pierwsze zastosowanie	Prospektywne. Zakres wyłączenia dotyczącego połączenia przedsięwzięć w MSSF 1 został rozszerzony i obejmuje obecnie nabycie udziału we wspólnej działalności będącej przedsięwzięciem.
Ocena wpływu	Patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

RMSR wprowadziła zmiany do MSSF 11 „Wspólne porozumienia umowne” przedstawiając konkretne wytyczne w zakresie ujęcia nabycia udziału we wspólnej działalności, będącej przedsięwzięciem (ang. business). Zmiany mają na celu rozwiązanie problemu różnorodnych rozwiązań księgowych przyjmowanych w praktyce dla tego typu transakcji.

KOMENTARZ

Anna Wójtowicz

Zmiany do MSSF 11 najbardziej odczują spółki z sektorów naftowo-gazowego, wydobywczego i energetycznego oraz deweloperskiego, ponieważ w tych branżach najczęściej występują wspólne porozumienia umowne, częstokroć spełniające definicje w wspólnej działalności. Zapisy MSSF uniemożliwiają rozpoznanie udziału w tych przedsięwzięciach jak zakupu aktywów, co może prowadzić do rozpoznania do datkowych pozycji podatku od droczzonego oraz skutkować powstaniem w wartości firmy czy też zysku na okazijnym zbyciu.

Skutki

Zmiany wymagają od inwestora stosowania zasad dotyczących rachunkowości połączenia przedsięwzięć, w przypadku gdy inwestor nabywa udział we wspólnej działalności będącej „przedsięwzięciem” (zgodnie z jego definicją podaną w MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”).

W szczególności inwestor powinien:

- wyliczyć możliwie do zidentyfikowania aktywa i zobowiązania do wartości godziwej;
- odnieść do wyniku finansowego koszty związane z przejęciem;
- ująć podatek dochodowy odroczone; oraz
- ująć wartość rezydualną jako wartość firmy.

Wszystkie pozostałe zasady rachunkowości połączeń przedsięwzięć mają za stosowanie, o ile nie są sprzeczne z MSSF 11.

Zmiany mają za stosowanie zarówno do nabycia początkowego udziału we wspólnej działalności, jak i nabycia dodatkowego udziału w tej samej wspólnej działalności. Natomiast wcześniej posiadany udział nie podlega wycenie do wartości godziwej w momencie, gdy nabycie dodatkowego udziału w tej samej wspólnej działalności skutkuje utrzymaniem wspólkontroli. Zmiany będą miały za stosowanie do nabycia udziału w istniejącej wspólnej działalności będącej przedsięwzięciem lub wówczas, gdy wspólna działalność zostaje utworzona i wniesiony zostaje do niej istniejące przedsięwzięcie.

Zmiany wymagają ujawnienia informacji określonych w MSSF 3 i innych standardach MSSF dotyczących połączeń przedsięwzięć.

Rolnictwo: Rośliny produkcyjne

MSR 16 i MSR 41

Zmieniany standard	MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Zatwierdzony do stosowania od 1 stycznia 2016 r.
Pierwsze zastosowanie	Stosuje się retrospektywnie, ale jest możliwe zastosowanie wartości godziwej jako domniemanego kosztu na moment pierwszego zastosowania.
Ocena wpływu	Zakres jednostek objętych tą zmianą jest bardzo ograniczony (w Polsce niewiele podmiotów zajmujących się działalnością rolniczą stosuje MSSF), lecz dla jednostek, których zmiana dotyczy może ona być znacząca.

Problem

Dotychczas wszystkie aktywa biologiczne wchodziły w zakres MSR 41 i były wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży. Powyższe powodowało problemy z wyceną roślin produkcyjnych (tzw. *bearer assets*) ze względu na ich charakter.

Nowelizacja wprowadza rozróżnienie pomiędzy roślinami produkcyjnymi a pozostałymi aktywami biologicznymi. Rośliny produkcyjne są postrzegane jako podobne do maszyn produkcyjnych stosowanych w procesie produkcji, a zatem należy je klasyfikować jako rzeczowe aktywa trwałe i wykazywać zgodnie z postanowieniami MSR 16.

Skutki

Ujęcie księgowo roślin produkcyjnych

Roślina produkcyjna to roślina, która:

- jest wykorzystywana do produkcji lub dostarczania produktów rolnych;
- zgodnie z oczekiwaniami powinna wydawać plony przez więcej niż jeden okres; oraz
- bardzo mało prawdopodobna jest jej sprzedaż jako produktu rolnego.

Rośliny produkcyjne wycenia się albo według kosztu (ceny nabycia lub kosztu wytworzenia) albo w wartości przeszacowanej, pomniejszonych o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości. Do momentu osiągnięcia dojrzałości rośliny produkcyjne wycenia się według zakumulowanego kosztu.

Ujęcie księgowo plonów (produktów) z roślin produkcyjnych

Plony uzyskiwane z roślin produkcyjnych pozostają w zakresie MSR 41 i wycenia się je w wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, zaś zmiany wyceny odnosi się do wyniku finansowego w miarę wzrostu plonów.

Objaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji

MSR 16 i MSR 38

Zmieniany standard	MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Wartości niematerialne”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Zatwierdzony do stosowania od 1 stycznia 2016 r.
Stosowanie po raz pierwszy	Prospektywne.

Ocena wpływu

Patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

RMSR wprowadziła zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i do MSR 38 „Wartości niematerialne” w celu doprecyzowania, kiedy może być odpowiednio zastosowanie metody amortyzacji opartej na przychodach. Zmiana do MSR 16 wskazuje, że amortyzowanie składnika rzeczowych aktywów trwałych w oparciu o przychody wypracowane przy pomocy tego środka trwałego nie jest właściwym rozwiązaniem.

Zmiana do MSR 38 wprowadza możliwe do odrzucenia założenie, że amortyzacja składnika wartości niematerialnych w oparciu o przychody wypracowane za pomocą tego składnika aktywów jest niewłaściwym rozwiązaniem. Założenie to można odrzucić jedynie w pewnych określonych warunkach:

- gdy składnik wartości niematerialnych jest wyrażony jako miara przychodów; lub
- gdy można wykazać, że przychody i konsumpcja korzyści ekonomicznych ze składnika wartości niematerialnych są ze sobą ściśle powiązane.

W stosunku do amortyzacji aktywów niematerialnych standard wprowadza konieczność rozważenia co stanowi kluczowy czynnik limitujący korzyści osiągnięte z aktywa i podaje przykłady z których wynika, że przychód lub wolumen mogą być takimi czynnikami tylko w ograniczonych sytuacjach.

KOMENTARZ

Bartosz Strąkowski

Rozliczanie amortyzacji w oparciu o przychody powoduje rozłożenie kosztu danego aktywa w czasie, równomiernie do osiągniętych przychodów, co powoduje stałą marżę zysku z tytułu korzystania z aktywa. Stąd też metoda ta była preferowana przez podmioty posiadające znaczące aktywa niematerialne, szczególnie jeżeli przewidywano zwiększenie korzyści z użytkowania aktywa w przyszłości (np. zwiększenie korzyści z aktywa koncesyjnego w oparciu o przesłankę zwiększenia ruchu na autostradzie w przyszłości), co czasem skutkowało rozpoznaniem kosztu amortyzacji w sposób progresywny. Standard narzuca rozwiązania, które ograniczają stosowanie metod progresywnych. Zapisy dotyczące ustalenia kluczowego czynnika ograniczającego dostęp do korzyści zawartych w aktywach mogą również spowodować konieczność zmiany metody amortyzacji w przypadku, gdy stosowana metoda nie była oparta o taki czynnik.

Metoda praw własności w sprawozdaniach jednostkowych

MSR 27

Zmiany standard	MSR 27 „Jednostkowe sprawozdanie finansowe”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Zatwierdzony do stosowania po 1 stycznia 2016 r.
Zastosowanie po raz pierwszy	Retrospektywne.
Ocena wpływu	Patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

RMSR zmieniła MSR 27 „Jednostkowe sprawozdanie finansowe” przywracając możliwość zastosowania metody praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Kluczowe zmiany

Jednostka może teraz umować inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsiębiorstwach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym:

- według ceny nabycia; lub
- zgodnie z MSSF 9 / MSR 39; lub
- metodą praw własności zgodnie wytycznymi MSR 28.

RMSR sprecyzowała również definicję jednostkowego sprawozdania finansowego jako takiego sprawozdania finansowego, które sporządza jest dodatkowo do:

- skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez jednostkę posiadającą jednostki zależne; lub
- sprawozdania finansowego sporządzonego przez jednostkę nieposiadającą jednostek zależnych, ale posiadającą inwestycje w jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsiębiorstwa, które zgodnie z MSR 28 muszą być wyceniane metodą praw własności.

MSSF 1 został zmieniony tak, aby dopuścić stosowanie wyłączenia dotyczącego połączeń przedsiębiorstw w odniesieniu do inwestycji w jednostki zależne wyceniane metodą praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym podmiotu stosującego MSSF po raz pierwszy.

KOMENTARZ

**Marta Stypułkowska
-Molga**

Zastosowanie metody praw własności do wyceny inwestycji w jednostki zależne może wydawać się atrakcyjną opcją, gdyż daje możliwość ujęcia w wyniku finansowym inwestora udziału w wyniku tych jednostek zależnych w roku, w którym wynik został wygenerowany, a tym samym zwiększać zdolności dywidendowe jednostki dominującej. Jednakże, retrospektywne zastosowanie metody praw własności do wyceny inwestycji w jednostki zależne może stanowić wyzwanie, ponieważ dane ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego mogą wymagać korekty.

Spółki inwestycyjne: Stosowanie zasady zwolnienia z konsolidacji

MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28

Zmienne standardy	MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Niezatwierdzone w momencie oddania publikacji do druku.
Zastosowanie po raz pierwszy	Retrospektywne.
Ocena wpływu	Patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” przewiduje, że niektóre jednostki, spełniające definicję podmiotu inwestycyjnego, w miejsce konsolidacji, wyceniają inwestycje w wartości godziwej. Powstał problem, czy spółki od nich zależne mogą korzystać ze zwolnienia z obowiązku konsolidacji swoich spółek zależnych, a także inne wątpliwości interpretacyjne związane z grupami, w których niektóre jednostki spełniają definicję podmiotu inwestycyjnego, co skutkowało koniecznością zmiany standardów.

Skutki

Zwolnienie ze sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zmiany do MSSF 10 wyjaśniają, że zwolnienie ze sporządzenia skonsolidowanych sprawozdań finansowych dotyczy pośrednich jednostek dominujących będących spółkami zależnymi jednostek inwestycyjnych, które wyceniają swoje spółki zależne w wartości godziwej. Pośrednia jednostka dominująca musi również spełnić pozostałe kryteria zwolnienia wymienione w MSSF 10.

Spółki zależne działające jako przedłużenie spółki inwestycyjnej

Zmiany do MSSF 10 wyjaśniają, że spółka inwestycyjna powinna konsolidować jednostki zależne niebędące spółkami inwestycyjnymi, których głównym celem i obszarem działalności jest świadczenie usług wspierających działalność inwestycyjną spółki inwestycyjnej.

Wprowadzone zmiany potwierdzają natomiast, że w przypadku, gdy spółka zależna sama jest spółką inwestycyjną, dominująca spółka

inwestycyjna powinna wyceniać swoją inwestycję w taką spółkę zależną według wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie podejście jest wymagane niezależnie od tego, czy spółka zależna świadczy usługi związane z działalnością inwestycyjną jej jednostki dominującej, czy też na rzecz osób trzecich.

Wykazywanie inwestycji w podmioty stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia metodą praw własności

Zmiany do MSR 28 pozwalają podmiotowi niebędącemu spółką inwestycyjną, ale posiadającemu udział w jednostce stowarzyszonej lub w wspólnym przedsięwzięciu będącym spółką inwestycyjną, dokonać wyboru zasady rachunkowości przy stosowaniu metody praw własności. Spółka może zdecydować się na utrzymanie wyceny według wartości godziwej stosowanej przez jednostkę stowarzyszoną lub w wspólnym przedsięwzięciu będące spółką inwestycyjną, albo też zrezygnować z tej wyceny i zamiast tego przeprowadzić konsolidację na poziomie jednostki stowarzyszonej lub wspólnego

KOMENTARZ

**Marta Stypułkowska
-Mołga**

Zmiany standardów dotyczą niewielkiej grupy spółek, które albo pozostają pod kontrolą podmiotu inwestycyjnego, albo posiadają taki podmiot w swojej strukturze. Oczekujemy, że podmioty te będą korzystać z przewidzianych udogodnień (np. możliwości zwolnienia z konsolidacji czy też uproszczeń metody praw własności).

przedsięwzięcia będącego spółką inwestycyjną.

Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem

MSSF 10 i MSR 28

<i>Zmieniane standardy</i>	MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”
<i>Data wejścia w życie</i>	Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez RMSR.
<i>Zatwierdzenie w UE</i>	Odroczone na czas nieokreślony
<i>Zastosowanie po raz pierwszy</i>	Prospektywne.
<i>Ocena wpływu</i>	Patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

Ujęcie księgowe sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami stanowiło kłopot ze względu na odmienne uregulowania dotyczące rozpoznania przez inwestora zysku na takiej transakcji opisane w MSSF 10 (rozpoznanie pełnego zysku na zbyciu) i MSR 28 (rozpoznanie zysku w zakresie odpowiadającym innym inwestorom).

KOMENTARZ

Anna Wójtowicz

Wymagane zmiany mogą zwiększyć nacisk na poprawne definiowanie tego, czym jest „przedsięwzięcie” i potencjalnie na klasyfikację w wspólnych porozumień umownych zgodnie z MSSF 11 odpowiednio jako wspólne przedsięwzięcie lub wspólna działalność. Zmiany będą miały wpływ na wszystkie jednostki sprzedające lub wnoszące aktywa do swoich jednostek stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięć. W celu ustalenia właściwego ujęcia księgowego konieczne będzie dokonanie oceny, czy sprzedawane lub wnoszone aktywa stanowią przedsięwzięcie.

Skutki

Czy mamy do czy nienia z przedsięwzięciem, czy składowym aktywów?

Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „przedsięwzięcie” (ang. „business”).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „przedsięwzięcie”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji przedsięwzięcia, inwestor ujmie zysk lub stratę w zakresie odpowiadającym udziałowi innych inwestorów.

Zakres

Zmiany będą miały zastosowanie wyłącznie w przypadku sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do jego jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Nie dotyczą one ujęcia księgowego sprzedaży lub wniesienia aktywów inwestora we wspólnej działalności.

Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji

MSR 1

Zmieniony standard	MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Zatwierdzony do stosowania po 1 stycznia 2016 r.
Zastosowanie po raz pierwszy	Retrospektywne, wyłączony obowiązek ujawnień MSR 8.28-30.
Ocena wpływu	Znaczący wpływ na wszystkie jednostki – patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

Użytkownicy i sporządzający sprawozdania finansowe krytykują często zapisy MSSF jako prowadzące do nadmiernego rozbudowania sprawozdania finansowego, a jednocześnie nie dodające wartości informacyjnej. W odpowiedzi na te zarzuty podjęta została Inicjatywa RMSR mająca umożliwić poprawę jakości ujawnień w sprawozdaniach finansowych. Pierwszą opublikowaną zmianą w ramach inicjatywy jest zmiana do MSR 1.

Skutki

Istotność

Agregowanie lub dezagregowanie informacji w sprawozdaniu finansowym nie powinno ograniczać zrozumiałości ani też zaćmieniać informacji istotnych i użytecznych. Nieprawidłowe jest zarówno łączenie ze sobą istotnych pozycji posiadających odmienne cechy, jak też ujawnianie dużej ilości nieistotnych szczegółów. Jeżeli dana pozycja jest istotna, wymagane jest dokonanie oceny, które konkretnie ujawnienia (określone w odpowiednim standardzie) należy przedstawić, i czy potrzebne są dodatkowe informacje (ponad wymagające ze standardu) w celu zrozumienia wpływu na sprawozdanie finansowe lub wyniki.

Dezagregacja informacji i sumy częściowe

Zmiany objaśniają, że może być konieczna dalsza dezagregacja niektórych pozycji sprawozdania finansowego określonych w MSR 1.54 (sprawozdanie z sytuacji finansowej) i MSR 1.82 (wynik finansowy). Dezagregacja sald jest wymagana, o ile jest to istotne dla zrozumienia sytuacji finansowej lub wyników jednostki.

Standard wskazuje, jakie dodatkowe sumy częściowe są dopuszczalne i jak mają być prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej lub w sprawozdaniu z wyniku

finansowego i innych całkowitych dochodów. Wytyczne obejmują swoim zakresem powszechnie stosowane sumy częściowe, które nie są konkretnie wymagane przez MSSF, takie jak zysk/strata z działalności operacyjnej lub zysk przed odsetkami i opodatkowaniem. Dodatkowe sumy częściowe powinny:

- składać się z pozycji ujmowanych i wycenianych zgodnie z MSSF;
- być przedstawiane i oznaczane w sposób zapewniający jasność i zrozumiałość elementów składowych danej sumy częściowej;
- być spójne w kolejnych okresach;
- nie powinny być bardziej wyeksponowane niż sumy i sumy częściowe zdefiniowane w MSR 1 (np. zysk netto, aktywa obrotowe); oraz
- być uzgodnione z sumami częściowymi i sumami końcowymi wymaganymi przez MSR 1.

Noty do sprawozdania finansowego

Ustalając kolejność not, kierownictwo powinno brać pod uwagę zrozumiałość i porównywalność sprawozdań finansowych. Wyjaśniono, że jednostka nie ma obowiązku przedstawiania not do sprawozdania finansowego w konkretnej kolejności (poprzednie zapisy MSR 1 mogły sugerować, że należy przestrzegać narzuconej przez standard kolejności). Jednostka może, na przykład, najpierw przedstawić istotniejsze noty, albo przedstawiać kolejno po sobie obszary powiązane. Taka elastyczność umożliwia sporządzającemu dostosowanie ujawniania dodatkowych informacji o jednostce do jej konkretnych okoliczności i charakteru, w tym przyjęcie odmiennego układu od tego powszechnie stosowanego (np. poprzez prezentację zasad rachunkowości łącznej

z danymi finansowymi w notach), co u możliwi zwiększenie czytelności przedstawianej informacji.

Ujawnianie zasad rachunkowości

Zmiany do MSR 1 wyjaśniają, w jaki sposób określać istotne zasady rachunkowości i że należy je dostosować do jednostki. Zamiast przedstawienia streszczenia wszystkich zasad rachunkowości, jednostka przedstawia te zasady rachunkowości, które należy uznać za znaczące ze względu na charakter jej działalności, w szczególności jeżeli standardy przewidują możliwość doboru różnych rozwiązań. Usunięto mało pomocne przykłady, które mogły

wskazywać, że zasady rachunkowości wskazują ogólne zasady rachunkowości dla wszystkich pozycji sprawozdania.

Inne całkowite dochody wynikające z inwestycji wykazywanych metodą praw własności

Zmiany wymagają grupowania udziału inwestora w innych całkowitych dochodach jednostek wycenianych metodą praw własności na podstawie tego, czy pozycje te zostaną w późniejszym okresie przeniesione do wyniku finansowego. Każdą taką grupę należy prezentować w oddzielnej pozycji sprawozdania z innych całkowitych dochodów.

KOMENTARZ

**Anita
Bartwicka**

Przez 10 lat stosowania MSSF w Polsce dochodziły dodatkowe wymogi, w tym te dotyczące ujawnień, co powodowało, że objętość sprawozdań finansowych rosła i obniżała się ich czytelność. Dziś na słabą przejrzystość i nieprzystosowanie do jednostki prezentowanego sprawozdania finansowego zwracają uwagę właściwie w szczyście – użytkownicy sprawozdań, ich autorzy, czy organy regulacyjne. Krytykowane są w szczególności sztywny szablonowy sposób oraz kolejność prezentacji informacji, oparte na powtarzalnym wzorcu i standardowych opisach.

Choć nowelizacja nie wymaga dokonania konkretnych zmian, zastosowanie poprawionego MSR 1 powinno mieć wpływ na każdą jednostkę stosującą MSSF. Zmiana jest ważna, gdyż dotyczy filozofii przygotowania całego sprawozdania finansowego oraz prezentacji sprawozdań podstawowych (np. sprawozdania z wyniku finansowego), do których zarówno użytkownicy jak i sporządzający przywiązują dużą wagę.

Subtelne zmiany wprowadzone do MSR 1 umożliwiają przyjęcie większej elastyczności, przez co sporządzający mogą dokonać optymalizacji prezentacji danych polegającej na eliminacji niepotrzebnych danych i informacji, uwypukleniu tych informacji, które są istotne z perspektywy oceny jednostki oraz uzyskaniu formy prezentacji bardziej przyjaznej dla inwestorów. Jednocześnie standard zawiera uszczegółowienia w odniesieniu do prezentacji niezdefiniowanych mierników (tzw. sum cząstkowych). I tak np. prezentacja EBITDA w sprawozdaniu z wyniku finansowego będzie możliwa tylko wtedy, gdy spełnione są ściśle warunki przewidziane w standardzie.

Patrz także:

- zmiany do MSR 7 – strona 16;
- alternatywne miernik pomiaru wyniku – strona 38.

Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji – zmiany do MSR 7

MSR 7

Zmiany standard	MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się po 1 stycznia 2017 r.
Zatwierdzenie w UE	Niezatwierdzony w momencie oddania publikacji do druku
Pierwsze zastosowanie	Jednostki stosujące standard po raz pierwszy zwolnione są z podawania danych za okres poprzedzający.
Ocena wpływu	Patrz komentarz eksperta poniżej.

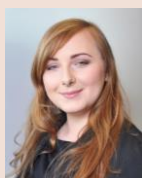
Problem

Narastające za dłużenie i ryzyko utraty płynności finansowej przez emitentów akcji i obligacji jest najprawdopodobniej jednym z najważniejszych ryzyk postrzeganych przez inwestorów. Na wielkość za dłużenia może wpływać nie tylko za ciągnięcie czy spłata zobowiązań kredytowych ale również różnorakie transakcje bezgotówkowe (np. zawarcie umowy leasingu finansowego), zmiany struktury grupy czy też zmiany warunków rynkowych (kursy walut i stopy procentowe). Dotychczas inwestorzy często nie otrzymywali wystarczającej informacji pozwalającej ustalić powody zmiany poziomu za dłużenia. W odpowiedzi RMSR zdecydowała o zmianie w wąskim zakresie standardu MSR 7.

Wprowadzona zmiana

Zmiana wprowadza obowiązek zawarcia w sprawozdaniu finansowym ujawnienia umiżliwiającego użytkownikom sprawozdania finansowego oceny zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej, włączając w to zmiany wynikające z przepływów gotówkowych oraz zmiany bezgotówkowe. Jedną z metod spełnienia tego wymogu jest przedstawienie uzgodnienia stanów bilansowych za dłużenia z podaniem podziału na poszczególne rodzaje zmian np. za ciągnięcie, spłata, zmiana tytułu nabycia jednostki, zmiana tytułu różnic kursowych).

KOMENTARZ

Joanna Urbaniak

Prezentacja zmian za dłużenia lub za dłużenia netto była dotychczas rzadkością w Polsce. Częściej emitenci przedstawiają szczegółową informację na temat najważniejszych składników za dłużenia pozostawiając czytelnikowi zadanie obliczenia lub zgadywania z czego wynikają zmiany w ciągu roku. Tabela uzgodnieniowa zapewni bardziej przystępną dla czytelnika informację o tym jak spółki zarządzają poziomem za dłużenia i co wpływa na jego zmiany. Sporządzenie informacji może wymagać zebrania dodatkowych informacji w przypadku grup o złożonej strukturze.

Rozpoznawanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat

MSR 12

Zmiany standard	MSR 12 „Podatek dochodowy”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się po 1 stycznia 2017r.
Zatwierdzenie w UE	Niezatwierdzony w momencie oddania publikacji do druku
Pierwsze zastosowanie	Retrospektywne, pewne uproszczenia do wyceny kumulatywnej zmiany w kapitałach

Ocena wpływu

Zmiany standardu mogą mieć wpływ na instytucje finansowe posiadające znaczące portfele instrumentów dłużnych jako dostępne do sprzedaży. Nie mniej jednak zmiana MSR 12 nie wprowadza zmian do zasad ujmowania aktywów z tytułu podatku odroczonego, lecz jedynie wprowadza dodatkowe wyjaśnienia poprzez dodanie przykładu o raz bardziej szczegółowych wytycznych w odniesieniu do wymogów standardu.

Zmiana do standardu uściśla konieczność tworzenia aktywów z tytułu podatku odroczonego w przypadku strat z wyceny instrumentów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży. W szczególności zmiana dotyczy instrumentów dłużnych, dla których jednostka powinna rozważyć czy istnieje wystarczający dowód na to, że jest prawdopodobne, aby jednostka zrealizowała ten instrument finansowy za kwotę wyższą niż jego wartość bilansowa.

Taka sytuacja przykładowo może mieć miejsce, gdy jednostka oczekuje, iż będzie utrzymywać instrument dłużny o stałym oprocentowaniu i realizować wynikający z niego przepływ umowny.

Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach

MSSF 2

Zmieniany standard	MSSF 2 „Płatności oparte na akcjach”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się po 1 stycznia 2018 r.
Zatwierdzenie w UE	Niezatwierdzony w momencie oddania publikacji do druku
Pierwsze zastosowanie	Zastosowanie do programów nie rozliczonych na dzień pierwszego zastosowania tej Zmiany lub do modyfikacji, które mają miejsce po dniu pierwszego zastosowania. Dane za poprzednie okresy nie są przekształcane. Zmianę można zastosować retrospektywnie, pod warunkiem że jest to możliwe bez uwzględniania aktualnej wiedzy do szacunków w okresach przeszłych, oraz retrospektywne zastosowanie zostanie dokonane w odniesieniu do wszystkich zmian wynikających z tej Zmiany do MSSF 2.
Ocena wpływu	Patrz komentarz eksperta poniżej.

20 czerwca 2016 r. RMSR wydała zmiany do MSSF 2, które w prowadzą dodatkowe wytyczne w zakresie klasyfikacji i wyceny transakcji opartych na akcjach.

Główne zmiany

Wy cena płatności opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych

Mimo, że MSSF 2 odnosi się do “wartości godziwej” to płatności oparte na akcjach wyłączone są z zakresu MSSF 13 gdyż nie jest to „wartość godziwa” o której mowa w MSSF 13. MSSF 2 zawierał wytyczne w zakresie wyceny płatności rozliczanych w instrumentach kapitałowych wskazując dlaczego „wartość godziwa” na dzień przyznania nie jest ustalana zgodnie z MSSF 13. Natomiast brak było analogicznych wytycznych w odniesieniu do płatności rozliczanych w środkach pieniężnych stąd w praktyce występowały różne podejścia. Niniejsza zmiana do MSSF 2 wyjaśnia, że „wartość godziwą” płatności opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych należy ustalać w taki sam sposób, jak w przypadku płatności rozliczanych w instrumentach kapitałowych. Oznacza to, iż warunki rynkowe nabywania praw oraz warunki niestanowiące warunków nabywania praw, odzwierciedlane są w „wartości godziwej”, natomiast nierynkowe warunki nabywania praw (warunki dot. zatrudnienia oraz wyników) są odzwierciedlane

w szacunku ilości świadczeń do których oczekuje się, że prawa zostaną nabyte.

Modyfikacja płatności rozliczanych w środkach pieniężnych

MSSF 2 nie zawierał wytycznych dotyczących sposobu ujęcia zmiany z płatności rozliczanych w środkach pieniężnych na rozliczane w formie instrumentów kapitałowych. Tymczasem ujęcie modyfikacji programów rozliczanych w środkach pieniężnych i rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest bardzo odmienne. Oznacza to, że jeśli modyfikacja zmienia za równo klasyfikację, jak i wartość przyznanych akcji, to rezultat będzie różny w zależności od kolejności dokonywania zmian (tj. czy w pierwszej kolejności dokonywanie jest zmiany klasyfikacji czy wyceny).

Zmiana standardu wprowadziła wymóg urealnienia zobowiązania poprzez uwzględnienie każdej zmiany wartości w wyniku finansowym przed zmianą klasyfikacji ze zobowiązań na kapitał własny. Koszt ujęty po modyfikacji, bazuje na wartości godziwej z dnia modyfikacji.

Podatek płacony od płatności rozliczanych w instrumentach kapitałowych

W wielu krajach pracodawca jest zobowiązany do pobrania podatku w związku z rozliczeniem płatności opartych na akcjach i odprowadzenia go w imieniu pracownika. Zgodnie z MSSF 2, taką płatność opartą na akcjach należałoby rozdzielić na rozliczaną w środkach pieniężnych część podatkową i rozliczaną w formie instrumentów kapitałowych część obejmującą akcje (netto) wy dane pracownikowi. Zmiana wprowadziła wyjątek, zgodnie z którym płatność środków pieniężnych do urzędu skarbowego jest traktowana jako część rozliczenia w formie instrumentów kapitałowych.

Jednostka powinna ujawnić szacunkową kwotę, jaką spodziewa się wpłacić do organu skarbowego z tytułu tego podatku. Na moment pierwszego zastosowania tej zmiany, reklasifikacja zobowiązania na kapitał własny nie będzie miała wpływu na wynik finansowy.

KOMENTARZ

**Katarzyna
Gospodarczyk
-Chlastawa**

Wprowadzone wyjaśnienia co do odzwierciedlenia warunków nabywania praw w wycenie i rozliczaniu programów rozliczanych w środkach pieniężnych nie powinno mieć dużego wpływu gdyż w praktyce zwykle spółki stosowały zasady

analogiczne jak dla programów rozliczanych w instrumentach kapitałowych. A zmiana dotycząca płatności podatkowych skutkuje reklasifikacją na bilansie bez wpływu na wynik finansowy na ten moment. Większą natomiast zmianą są nowe wytyczne co do sposobu ujmowania modyfikacji programów skutkującej zmianą klasyfikacji zobowiązania na kapitał. Zmiana do MSSF 2 ma zastosowanie do modyfikacji dokonanych po dniu przekształcania danych porównawczych, więc na wcześniej dokonane modyfikacji nie będzie mieć wpływu nie mniej jednak spółki, które rozważają modyfikacje w przyszłych okresach powinny rozważyć wpływ tej zmiany z wyprzedzeniem.

Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”

MSSF 4

Zmieniający standard	MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się po 1 stycznia 2018 r.
Zatwierdzenie w UE	Niezatwierdzony w momencie oddania publikacji do druku
Pierwsze zastosowanie	Zmiany do MSSF 4 dotyczą zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, który obowiązywać będzie od 1 stycznia 2018 r.
Ocena wpływu	Bardzo duży wpływ na instytucje finansowe prowadzące działalność w sektorze ubezpieczeniowym. Patrz także komentarz na temat MSSF 9.

Najważniejsze postanowienia

Zmiany adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, przed implementacją nowego standardu dotyczącego działalności ubezpieczeniowej, nad którym obecnie pracuje Rada.

W celu zapobiegania tymczasowym wahaniom wyników jednostek w związku z wdrożeniem MSSF 9, zmiany do MSSF 4 wprowadzają dwa dopuszczalne podejścia: podejście nakładkowe oraz podejście odruczone.

Zmieniony standard pozwala:

- jednostkom, które zawierają umowy ubezpieczeniowe na ujęcie w pozostałych całkowitych dochodach, zamiast w wyniku finansowym, wpływu zmienności, które mogą powstać

w związku z zastosowaniem MSSF 9, za nim nowy standard na temat działalności ubezpieczeniowej zostanie opublikowany;

- jednostkom, których działalność związana jest głównie z ubezpieczeniami, na tymczasowe zwolnienie z zastosowania MSSF 9 do 2021 r. Jednostki, które odroczyły zastosowanie MSSF 9, będą stosowały obowiązujący obecnie MSR 39.

Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach, które mogą być stosowane w celu zaadresowania kwestii zmienności.

Program poprawy MSSF

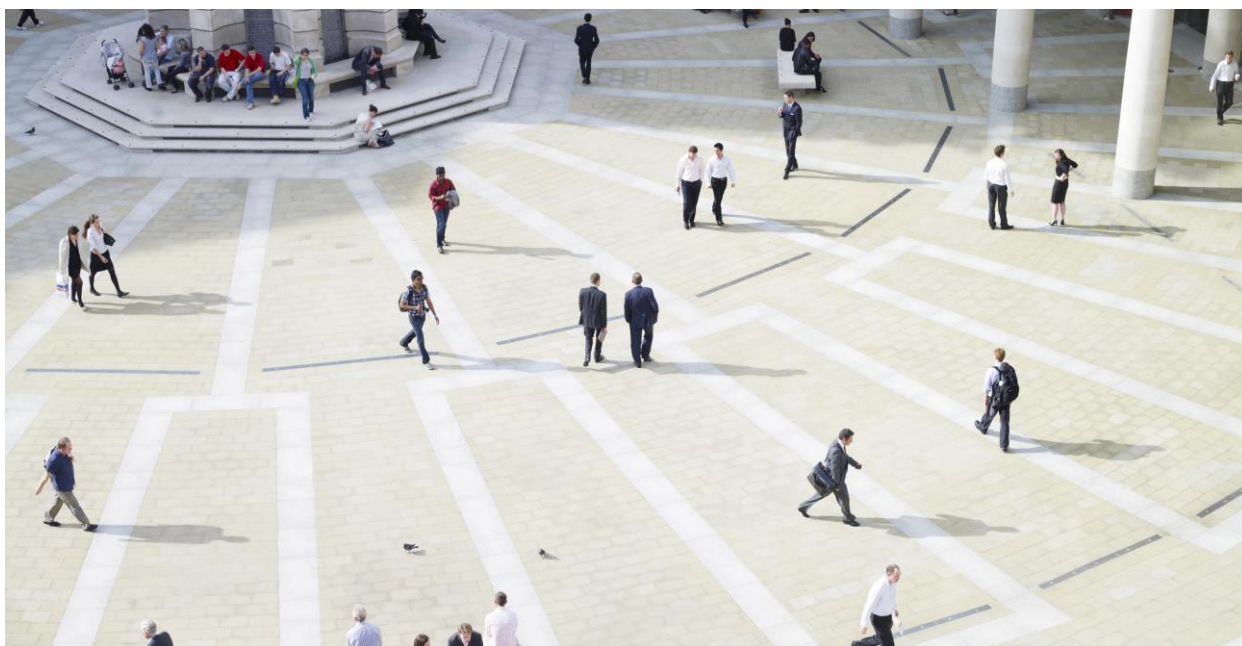
Cykl poprawek 2010-2012, 2012-2014

Poza ogłaszaniem nowych standardów oraz zmieniaaniem istniejących standardów ze względu na pojawiające się nowe wyzwania, RMSR prowadzi również prace mające na celu poprawę jakości opublikowanych standardów. Prace przyjmują formę wprowadzania małych zmian do standardów w cyklach corocznych na podstawie problemów zgłoszonych do Rady przez KIMSF czy też powstałych w toku prac nad standardami. Zmiany te zwykle mają charakter „wyjaśniający”, tzn. nie wprowadzają nowych wymogów, ale wyjaśniają istniejące wymogi poprzez taką modyfikację tekstu standardu, tak aby zamierzenia Rady odnośnie tego jak należy interpretować dany standard były czytelne i wynikały z treści samego standardu. Niekiedy jednak poprawki do standardów mogą oznaczać dodatkowe wymogi dla sporządzających. Poniżej zestawiono najważniejsze uchwalone zmiany wraz z naszą oceną możliwego wpływu na stosujących MSSF w Polsce (● – praktycznie bez wpływu, ● – znikomy wpływ, ● – dodatkowy wymóg, który może wpływać na niewiele podmiotów, ● – dodatkowy wymóg, który może wpływać na wiele podmiotów).

Roczne poprawki do standardów 2010-2012 (UE - od roku kalendarzowego 2016)

● MSSF 2 „Płatności oparte na akcjach”	Zmiana wyjaśnia definicję „warunku nabycia uprawnień” oraz osobno definiuje „warunek związany z wynikami” i „warunek związany ze świadczeniem usługi”.
● MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”	Standard ten został zmieniony w celu wyjaśnienia, że zobowiązanie do dokonania zapłaty warunkowej, które spełnia definicję instrumentu finansowego, klasyfikowane jest jako zobowiązanie finansowe lub kapitał własny na podstawie definicji zawartych w MSR 32 „Instrumenty finansowe - Prezentacja”. Inna zmiana do tego standardu wyjaśnia, że każda zapłata warunkowa, która nie jest klasyfikowana jako kapitał własny, zarówno finansowa, jak i niefinansowa, jest wyceniana w wartości godziwej na każdy dzień sprawozdawczy, a zmiany wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym. W związku z tą zmianą zmienione zostały także MSSF 9, MSR 37 i MSR 39.
● MSSF 8 „Segmenty operacyjne”	Standard ten został zmieniony poprzez wprowadzenie wymogu, że osąd dokonany przez kierownictwo przy agregowaniu segmentów operacyjnych musi zostać ujawniony. Ujawnienie takie musi zawierać opis segmentów, które zostały połączone, a także wskaźniki ekonomiczne, za pomocą których ustalono, że połączone segmenty mają podobne cechy ekonomiczne. Poprawka ma na celu zadresowanie kwestii nieprawidłowej agregacji segmentów przez sporządzających sprawozdania finansowe. Inna zmiana do tego standardu wymaga, w przypadku wykazywania aktywów segmentu, zawarcia uzgodnienia sumy aktywów segmentu z aktywami jednostki w bilansie.

-
- **MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”** W momencie opublikowania MSSF 13 usunięto paragraf B5.4.12 MSSF 9 i paragraf AG79 MSR 39 (zmiany te wynikały z publikacji MSSF 13). Spowodowało to obawy, że jednostki nie będą już mogły wyceniać należności i zobowiązań krótkoterminowych w kwotach wynikających z faktur w przypadkach, gdzie wpływ braku dyskonta jest nieistotny. RMSR zmieniła uzasadnienie wniosków do MSSF 13 wyjaśniając, że nie zamierzała w opisanych przypadkach umożliwić wyceny należności i zobowiązań krótkoterminowych w kwotach wynikających z faktur.
-
- **MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Wartości niematerialne”** Oby dwa standardy zostały zmienione, aby wyjaśnić sposób ujmowania wartości bilansowej brutto i umorzenia, gdy jednostka stosuje model wartości przeszacowanej.
- W przypadku przeszacowania podział pomiędzy wartością bilansową brutto a umorzeniem jest ujmowany w jeden z następujących sposobów:
- wartość bilansowa brutto jest przeszacowywana w sposób spójny z przeszacowaniem wartości bilansowej, a umorzenie jest korygowane tak, aby było równe różnicy między wartością bilansową brutto a wartością bilansową uwzględniającą umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości, albo
 - umorzenie jest eliminowane w korespondencji z wartością bilansową brutto składnika aktywów.
-
- **MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”** Standard ten został zmieniony poprzez wprowadzenie wymogu ujawniania informacji na temat podmiotu, który świadczy na rzecz jednostki sprawozdawczej lub jej podmiotu dominującego u służby kluczowego personelu kierowniczego („podmiot zarządzający”).
- Jednostka sprawozdawcza nie jest zobowiązana do ujawniania wynagrodzeń wypłaconych przez podmiot zarządzający pracownikom lub dyrektorom tego podmiotu, ale jest zobowiązana do ujawniania kwot wypłaconych przez jednostkę sprawozdawczą podmiotowi zarządzającemu za świadczone usługi.
-

Roczne poprawki do standardów 2012-2014 (UE – od roku kalendarzowego 2016)

- MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana” – metody zbywania
- Zmiana objaśnia, że w przypadku, gdy składnik aktywów (lub grupa aktywów przeznaczonych do sprzedaży) ulega przeklasyfikowaniu z aktywów „przeznaczonych do sprzedaży” do „przeznaczonych do dystrybucji”, lub odwrotnie – nie oznacza to zmiany planu sprzedaży bądź dystrybucji i nie musi być jako taka zmiana wykazywane. To znaczy, że składnik aktywów (lub grupa aktywów przeznaczonych do sprzedaży) nie musi być przywracany w sprawozdaniu finansowym, jak gdyby nigdy nie był klasyfikowany jako „przeznaczony do sprzedaży” lub „przeznaczony do dystrybucji”, wyłącznie z powodu zmiany sposobu zbycia. Zmiana wyjaśnia również, że wytyczne dotyczące zmian planu sprzedaży stosuje się do składnika aktywów (lub grupy aktywów przeznaczonych do sprzedaży), które przestają być zaliczane do „przeznaczonych do dystrybucji”, ale nie zostały zaliczone do „przeznaczonych do sprzedaży”.
- MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”
- Do MSSF 7 wprowadzono dwie zmiany:
1. Umowy obsługi:
W przypadku, gdy spółka przenosi składnik aktywów finansowych na osobę trzecią na warunkach umożliwiających jednostce przenoszącej uśunięcie składnika aktywów z bilansu, MSSF 7 wymaga ujawnienia wszelkiego rodzaju użyciu w trybie mywanego zaangażowania, jakie jednostka może jeszcze posiadać w przenoszonych aktywach.
MSSF 7 podaje wytyczne w sprawie tego, co oznacza w tym kontekście utrzymywane zaangażowanie. Zmiana dodaje konkretne wytyczne, aby pomóc kierownictwu spółki w ustaleniu, czy warunki umowy o obsługę składnika aktywów finansowych, który został przeniesiony, stanowią utrzymywane zaangażowanie. Zmianę należy stosować retrospektywnie, ale jest możliwa jej retrospektywne zastosowanie. Wprowadzona została zmiana z tym zmianą do MSSF 1, która daje taką samą ulgę jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy.
 2. Śródroczne sprawozdania finansowe
Zmiana wyjaśnia, że dodatkowe ujawnienia wymagane na mocy zmiany do MSSF 7 dotyczące sposobu ujawniania kom pensowania aktywów finansowych i zobowiązań finansowych nie są wymagane dla wszystkich okresów śródrocznych, o ile nie wymaga tego MSR 34. Zmianę należy stosować retrospektywnie.
- MSR 19 „Świadczenia pracownicze”
- Zmiana polega na objaśnieniu, że przy ustalaniu stopy dyskonta stosowanej do zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia ważna jest waluta zobowiązania, a nie kraju, w którym zobowiązanie powstało. Ocena, czy występuje głęboki rynek na wysokiej jakości obligacje korporacyjne, opiera się na obligacjach korporacyjnych w danej walucie, a nie na obligacjach korporacyjnych w danym kraju. Analogicznie, w przypadku braku głębokiego rynku na wysokiej jakości obligacje korporacyjne w danej walucie, należy uwzględnić obligacje skarbowe w danej walucie. Zmianę należy stosować retrospektywnie, ale ogranicza się to do początku najwcześniejszego prezentowanego okresu.
- MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”
- Zmiana polega na objaśnieniu odwołania w standardzie do „informacji ujawnionych gdzie indziej w śródrocznym raporcie finansowym”. Wprowadzona jest też dodatkowa zmiana do MSR 34, na mocy której wymagane jest podanie odwołania pomiędzy śródrocznym sprawozdaniem finansowym a miejscem ujawnienia danej informacji. Zmianę należy stosować retrospektywnie.

Nowe standardy i interpretacje

Zawartość rozdziału:

MSSF 9 Instrumenty finansowe	25
MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe	27
MSSF 15 Przychody z umów z klientami	28
MSSF 16 Leasing	31

KOMENTARZ

Radomił Maślak
Dyrektor

Rok 2018 oraz 2019 będzie bardzo waznym rokiem dla spółek stosujących MSSF. Wejda bowiem w życie trzy znaczące standardy, nowy standard dotyczący ujmowania przychodów – MSSF 15, nowy standard dotyczący instrumentów finansowych – MSSF 9 oraz nowy standard dotyczący leasingu – MSSF 16.

Różne branże zostaną dotknięte przez te nowe standardy w różnym stopniu. MSSF 9, przynoszący m.in. nowy model utraty wartości, odczują przede wszystkim jednostki sektora finansowego, nie mniej jednak również jednostki spoza sektora finansowego, posiadające zależne środki pieniężne i należności odczują efekt nowego standardu.

Dla podmiotów niefinansowych znaczącą zmianą będzie wejście w życie MSSF 15. W szczególności zmiany wynikające z tego standardu odczują te jednostki, które do tej pory stosowały zasady rachunkowości oparte o rozwiązania branżowe. Przychody ze sprzedaży, które stanowią główny miernik komunikowany na zewnątrz i wykorzystywany wewnątrz organizacji do oceny jednostki, będą pod nowym standardem ustalane i ujmowane inaczej niż ma to miejsce aktualnie, zgodnie z regulacjami o bowiązujących standardów MSR 18 i MSR 11.

Zmiany wprowadzone przez MSSF 16 największy wpływ będą miały na jednostki działające w branży handlu detalicznego, linie lotnicze, firmy transportowe, telekomunikacyjne, energetyczne gdyż tam najwięcej jest aktywów używanych na podstawie umów, które według aktualnie obowiązującego standardu zaliczane były do umów leasingu operacyjnego a zmieniony standard wymagać będzie aby ujęte zostały na bilansie.

Wydawałoby się, że do 2018 i 2019 roku zostało jeszcze dużo czasu. Należy jednak pamiętać o tym, że MSSF 15 stosuje się retrospektywnie i może wymagać o przeliczeń dla każdej pojedynczej transakcji sprzedaży. Podobnie MSSF 9 – wymaga o dostosowania danych na poziomie pojedynczych transakcji, a to oznacza, że implementacja zmian nie jest tylko i wyłącznie problemem księgowym. MSSF 16 co prawda nie wymaga pełnego retrospektywnego zastosowania pozwalając na pewne uproszczone podejście nie mniej jednak i tak oznacza to konieczność przeliczenia zawartych umów leasingu na początek okresu, w którym standard zostanie zastosowany po raz pierwszy. Zastosowanie tych standardów jest wyzwaniem dla całej organizacji, gdyż wymagane są o odpowiednie zmiany w systemach IT w celu ich przystosowania do zbierania i przetwarzania odpowiednich danych. Konieczne jest też przeszkolenie służb księgowych i innych działów, dostosowanie funkcjonowania organizacji (np. programów wynagradzania) oraz przygotowanie komunikacji z inwestorami.

W efekcie może się okazać, że czasu jest niewiele aby odpowiednio przygotować się na nadchodzące zmiany.

Instrumenty finansowe oraz rachunkowość zabezpieczeń

MSSF 9

Zamienia standard	MSR 39 „Instrumenty finansowe – rozpoznanie i ujęcie”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Niezatwierdzone w momencie oddania publikacji do druku.
Pierwsze zastosowanie	MSSF 9 ma być stosowany retrospektywnie, ale nie ma potrzeby przekształcania danych porównawczych. Jednostki, które zdecydują się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 9, muszą zastosować jednocześnie wszystkie wymogi.
Ocena wpływu	Bardzo duży wpływ na instytucje finansowe (w szczególności model strat kredytowych). Konieczność dostosowania do nowych wymogów przez instytucje niefinansowe (np. w zakresie odpisów na należności). Patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

Rachunkowość instrumentów finansowych była przedmiotem wieloletnich prac RMSR. W lipcu 2014 r. RMSR opublikowała kompletną wersję MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, która za stępuje wytyczne zawarte w MSR 39 i obejmuje także zmiany do MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń opublikowane w listopadzie 2013 r. Poniżej zawarto podsumowanie najważniejszych zmian.

Najważniejsze postanowienia

Klasyfikacja i wycena

MSSF 9 przewiduje trzy kategorie klasyfikacji instrumentów dłużnych: według zamortyzowanego kosztu, według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody („FVOCI”) i według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVPL”). Klasyfikacja instrumentów dłużnych zgodnie z MSSF 9 oparta jest na modelu biznesowym stosowanym przez jednostkę do zarządzania aktywami finansowymi oraz na tym, czy przepływy pieniężne wynikające z umów obejmują wyłącznie płatności kapitału i odsetek (ang. solely payments of principal and interest, „SPPI”).

Model biznesowy jednostki oznacza sposób, w jaki jednostka zarządza swoimi aktywami finansowymi w celu generowania przepływów pieniężnych i tworzenia wartości. Jeśli instrument finansowy jest utrzymywany w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych, zostaje zaklasyfikowany jako wyceniany według zamortyzowanego kosztu, pod warunkiem, że spełnia wymóg SPPI. Instrumenty dłużne spełniające wymóg SPPI utrzymywane zarówno w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych z aktywów, jak i sprzedaży aktywów, mogą być zaklasyfikowane do wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Zgodnie z nowym modelem FVPL jest

kategorią instrumentów pozostałych – to znaczy, że aktywa finansowe należy klasyfikować do kategorii FVPL, jeżeli nie spełniają kryteriów ich do liczenia do FVOCI lub wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Instrumenty kapitałowe muszą być wyceniane do wartości godziwej, jednakże standard pozostawia możliwość odroczenia zmian do pozostałych całkowitych dochodów bez możliwości reklasyfikacji do wyniku. Ograniczono również znacznie dotychczasową możliwość wyceny wg kosztu.

Oczekiwane straty kredytowe

MSSF 9 wprowadza nowy model ujmowania utraty wartości – model oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses, ECL). Model ECL stał nową zmianą wytycznych zawartych w MSR 39 i odpowiada na krytykę modelu strat poniesionych historycznie.

Nowe zasady oznaczają, że w momencie początkowego ujęcia aktywów finansowych bez utraty wartości jednostki będą musiały ujmować stratę na dzień 1 w wysokości 12-miesięcznej oczekiwanej straty kredytowej (lub oczekiwanych strat kredytowych za cały okres istnienia aktywa finansowego w przypadku należności handlowych). MSSF 9 przedstawia podejście „trzy etapowe” na podstawie zmiany jakości kredytowej aktywów finansowych po ich początkowym ujęciu. Aktywa przechodzą trzy etapy zmian jakości kredytowej, które określają sposób wyceny utraty wartości i zastosowania metody efektywnej stopy procentowej. Jeśli nastąpi istotny wzrost ryzyka kredytowego, utrata wartości wyceniana jest na podstawie oczekiwanych strat kredytowych (ECL) za cały okres istnienia instrumentu, a nie za 12 miesięcy. Model zawiera uproszczenia mające zastosowanie do należności z tytułu leasingu i należności handlowych.

Instrumenty finansowe oraz rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń

Testy na efektywność zabezpieczeń i prawo do stosowania rachunkowości zabezpieczeń

MSSF 9 łączy wymogi w zakresie efektywności zabezpieczeń. MSSF 9 zastępuje precyzyjnie określony przedział efektywności (80-125%) wymogiem występowania ekonomicznej relacji pomiędzy pozycją zabezpieczaną a instrumentem zabezpieczającym oraz wymogiem, by współczynnik zabezpieczenia był taki sam, jaki jednostka faktycznie stosuje dla celów zarządzania ryzykiem. Nieefektywne zabezpieczenia będą nadal wykazywane w wyniku finansowym. Pozostanie obowiązek dokumetowania zabezpieczeń, ale zmienia się zakres dokumentacji.

Pozycje zabezpieczane

Nowe wymogi umożliwiają wyznaczanie pozycji zabezpieczanych w odniesieniu do pewnych ekonomicznie racjonalnych strategii zabezpieczania, których MSR 39 obecnie zabrania. Na przykład:

- Pod warunkiem odrębnej identyfikacji i wiarygodnej wyceny można zabezpieczyć składniki ryzyka pozycji niefinansowych (np. zabezpieczenie ceny ropy naftowej jako składnika łącznej ekspozycji na cenę paliwa samolotowego);
- Pozycjami zabezpieczanymi mogą być też ekspozycje agregowane (tj. ekspozycje, które zawierają instrumenty pochodne);
- MSSF 9 pozwala na bardziej elastyczne zabezpieczanie grup pozycji (choć nie obejmuje makrozabezpieczania), w tym grupowanie podobnych ekspozycji na ryzyko i zabezpieczanie pozycji netto (np. prognozowana różnica pomiędzy zakupami i sprzedażą w walutach obcych);
- MSSF 9 zezwala na stosowanie rachunkowości zabezpieczeń do instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Instrumenty zabezpieczające

MSSF 9 łączy zasady dotyczące stosowania niektórych instrumentów zabezpieczających:

- Zgodnie z MSR 39, wartość czasową zakupionych opcji ujmuje się na bazie wartości godziwej w wyniku finansowym, co może powodować znaczącą zmienność.

Zgodnie z MSSF 9 początkowa wartość czasowa (czyli premia płacona generalnie za opcje o zerowej lub ujemnej wartości wewnętrznej) musi być ujęta w wyniku finansowym albo w okresie trwania zabezpieczenia (jeśli zabezpieczana pozycja ma charakter czasowy) albo w momencie, gdy zabezpieczana transakcja wpływa na wynik finansowy. Wszelkie zmiany wartości godziwej opcji związane z wartością czasową ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Analogiczne rozwiązania dotyczą elementu forwardowego kontraktu forwardi do spreadów w walutowych dotyczących instrumentów finansowych.

- Zgodnie z MSR 39, niepochodne instrumenty finansowe można było stosować jako zabezpieczenie ryzyka walutowego. Możliwość stosowania niepochodnych pozycji finansowych jako instrumentów zabezpieczających rozciąga się na niepochodne pozycje finansowe ujmowane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Własne ryzyko kredytowe w zobowiązaniach finansowych

Zmianę wartości godziwej odpowiadającej zmianom własnego ryzyka kredytowego jednostki ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach.

KOMENTARZ

Katarzyna Gospodarczyk-Chlastawa

Wpływ MSSF 9 na poszczególne spółki będzie uzależniony od ich rodzaju działalności. Największy wpływ standard będzie miał oczywiście na jednostki posiadające znaczące portfele instrumentów finansowych. Prawidłowa klasyfikacja i wdrożenie modelu oczekiwanych strat kredytowych będzie stanowiło duże wyzwanie i będzie skutkowało modyfikacjami systemów informatycznych i polityk wewnętrznych, co wymaga czasu. Zastosowanie modelu strat oczekiwanych, nowe reguły zabezpieczeń i wycena instrumentów kapitałowych będą też miały wpływ na podmioty niefinansowe. Warto już dziś zrozumieć, na czym polegają zmiany.

Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe

MSSF 14

Zamienia standard	Standard reguluje zagadnienia dotychczas nieuregulowane
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Decyzją UE nie zostanie zatwierdzony.
Pierwsze zastosowanie	Retrospektywne.
Ocena wpływu	Bez wpływu na jednostki działające w Polsce – patrz komentarz eksperta poniżej.

RMSR opublikowała MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”. Jest to przejściowy standard dotyczący rachunkowości sald wynikających z działalności opartej na cenach regulowanych („regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych”).

MSSF 14 ma zastosowanie jedynie do jednostek przyjmujących MSSF po raz pierwszy, które stosują MSSF 1 i prowadzą działalność opartą na cenach regulowanych (np. zatwierdzonych przez urzędy taryfach).

Zezwala on takim jednostkom w momencie przyjęcia MSSF kontynuować stosowanie ich wcześniejszych zasad rachunkowości w zakresie ujmowania, wyceny, utraty wartości i usuwania z bilansu sald dotyczących działalności regulowanej.

Przejściowy standard zawiera dodatkowo wytyczne w sprawie wyboru i zmiany zasad rachunkowości (w momencie zastosowania po raz pierwszy lub później), a także prezentacji i ujawnień.

Nie ma obecnie standardu, który dotyczyłby konkretnie działalności opartej na cenach regulowanych.

Celem przejściowego standardu jest umożliwienie jednostkom przyjęcia MSSF w celu uniknięcia większych zmian zasad rachunkowości przed zamknięciem szerszego projektu RMSR stworzenia standardu MSSF dotyczącego działalności opartej na cenach regulowanych.

KOMENTARZ

Bartłomiej Duchnowski

Standard ten ma ograniczony zakres zastosowania, gdyż dotyczy wyłącznie tych jednostek, których działalność oparta jest na cenach regulowanych i które stosują MSSF po raz pierwszy. Wszystkie pozostałe jednostki, które już sporządzają sprawozdania finansowe według MSSF, będą musiały poczekać na zakończenie przez RMSR prac nad szerszym projektem, którego efektem ma być osobny standard dotyczący działalności regulowanej dla wszystkich jednostek stosujących MSSF.

Przychody z umów z klientami

MSSF 15

Zamienia standard	MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną”, MSR 18 „Przychody”, KIMSF 13 „Programy lojalnościowe”, KIMSF 15 „Umowy dotyczące budowy nieruchomości”, KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”, SIC 31 „Przychody - transakcje barterowe dotyczące usług reklamowych”
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.
Zatwierdzenie w UE	Niezatwierdzone w momencie oddania publikacji do druku.
Pierwsze zastosowanie	Retrospektywnie stosując jedną z wybranych dwóch metod: <ul style="list-style-type: none">– retrospektywnie w odniesieniu do każdego prezentowanego okresu z uwzględnieniem pewnych uproszczeń, lub– retrospektywnie z odniesieniem kumulatywnego wpływu na dzień stanowiący początek okresu sprawozdawczego w którym standard jest zastosowany po raz pierwszy.
Ocena wpływu	Istotny wpływ na większość jednostek działających w Polsce – patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

Aktualnie obowiązujący standard dotyczący przychodu był przyjęty jeszcze w latach 80-tych ubiegłego wieku. W maju 2014 r. RMSR i Rada ustawniawiająca amerykańskie standardy rachunkowości (RSRF, ang. FASB) wydały długo oczekiwany ujednolicony standard dotyczący ujmowania przychodów.

Ponadto w kwietniu 2016 r., RMSR opublikowała zmiany do MSSF 15 wprowadzające pewne zmiany i wyjaśnienia w zakresie wytycznych dotyczących identyfikacji obowiązków świadczenia, licencji i zagadnienia „agent czy główny wykonawca”. Zmiany te nie są identyczne ze zmianami wprowadzonymi przez FASB.

Skutki

Nowy standard będzie miał wpływ na większość jednostek stosujących MSSF. Największych zmian powinny spodziewać się te jednostki, które obecnie stosują konkretne rozwiązania branżowe. Poniżej przedstawiono w skrócie problematyczne obszary.

Przeniesienie kontroli

Przychody ujmują się w momencie, gdy klient uzyska kontrolę nad towarem lub usługą. Klient uzyskuje taką kontrolę, kiedy ma możliwość kierowania użytkowaniem towaru lub usługi i użytkowania z nich korzyści. Przeniesienie kontroli to nie to samo, co przeniesienie ryzyka i korzyści, i niekoniecznie to samo, co kulminacja procesu generowania przychodów w dzisiejszym rozumieniu. Jednostki będą też musiały stosować nowe wytyczne w celu ustalenia, czy przychody należy rozkładać w czasie, czy też ujmować je jednorazowo w określonym momencie. Dotychczasowe rozróżnienie pomiędzy sprzedażą towarów i usług zostało zastąpione przez 5-cio elementowy proces rozpoznawania przychodu.

Zmienne wynagrodzenie

Spółka może zgodzić się na dostarczanie towarów lub usług za zapłatę, która będzie zmienna zależnie od wystąpienia bądź niewystąpienia określonych przyszłych zdarzeń. Przykładowo chodzi o prawa do zwrotów, premie od wyników i kary. Kwoty te często nie są ujmowane jako przychody do czasu wyjaśnienia się zdarzenia warunkowego. Według nowego standardu w cenie transakcji zawieranej sięzawają kwotę zmiennej zapłaty, jeżeli jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi znaczne odwrócenie za księgowanej kwoty przychodów w przypadku zmiany sięzawki. Nawet jeżeli cała kwota zmiennej zapłaty nie spełnia kryteriów tego prognozy, kierownictwo będzie musiało zastanowić się, czy kryteria te spełnia jakaś jej część (kwota minimalna). Ta kwota jest ujmowana jako przychód w momencie przekazania kontroli nad towarami lub usługami klientowi. Zmiana ta może to mieć wpływ na jednostki w różnych branżach, gdzie aktualnie zmienne za płatą nie jest ujmowana do czasu wyjaśnienia się wszystkich czynników warunkowych. Problem zmiennego wynagrodzenia dotyczy między innymi często występujących rabatów i upustów ceny.

Alokacja ceny transakcyjnej w oparciu o odpowiednią jednostkową cenę sprzedaży

Jednostki sprzedające różne towary lub usługi w ramach jednej umowy muszą alokować za płatę na poszczególne towary lub usługi. Alokacja ta opiera się na cenie, jaką jednostka obciążyłaby klienta w ramach autonomicznej (niezależnej) transakcji za każdy z towarów lub usług. W obecnie obowiązującym standardzie nie wymaga się takiej oceny.

Licencje

Jednostki, które udzielają klientom licencji na swoją własność intelektualną, będą musiały ustalić, czy licencja jest przenoszona na klienta w ustalonym przedziale czasowym, czy też jednorazowo w ustalonym momencie. Licencja przenoszona w przedziale czasowym daje klientowi dostęp do własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej występuje ona w okresie obowiązywania licencji. Zmiana wprowadzona do MSSF 15 w kwietniu 2016 wyjaśnia ponadto że przychód ujmowany jest w przez okres czasu, gdy jednostka oczekuje że będzie podejmować działania które znacząco wpływają na tą własność intelektualną (tj. działania zmieniają jej formę czy funkcjonalność lub zdolność klienta do otrzymywania korzyści pochodzących głównie z tych działań).

Licencje przenoszone jednorazowo dają klientowi prawo do korzystania z własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej występuje ona w momencie udzielenia licencji. Aby możliwe było wykazanie przychodu w momencie udzielenia licencji, klient musi mieć możliwość kierowania użytkowaniem oraz uzyskiwania zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści z własności intelektualnej objętej licencją.

Wartość pieniądza w czasie

Jeżeli kontrakt zawiera istotny element finansowania, jednostka powinna skorygować cenę transakcyjną o wartość pieniądza w czasie. Standard podaje pewne wyjątki od stosowania tych wytycznych oraz praktyczne rozwiązanie, które umożliwia jednostkom pominięcie elementu wartości pieniądza w czasie, jeżeli czas pomiędzy przekazaniem towarów lub usług a realizacją płatności jest krótszy od jednego roku.

Wytyczne dotyczące zagadnienia „główny wykonawca czy agent” (ang. principal versus agent)

W standardzie wydanym maju 2014 r. wytyczne w zakresie ustalenia czy jednostka działa jako główny wykonawca czy agent nie różniły się istotnie od wytycznych MSR 18. Natomiast zmiany do MSSF 15 ogłoszone w kwietniu 2016 r. wyeliminowały z przesłanek, które należy uwzględnić w ocenie dwa elementy: ryzyko kredytowe oraz przewidywaną formę zapłaty.

Koszty pozyskania kontraktu

Spółki ponoszą czasem koszty (na przykład prowizje od sprzedaży lub koszty związane z mobilizacją) w celu pozyskania lub realizacji kontraktu. Koszty pozyskania kontraktu spełniające określone kryteria podlegają kapitalizacji i są amortyzowane równoległe do ujmowania przychodów. W niektórych sytuacjach przewiduje się kapitalizację

większej ilości kosztów. Konieczne będzie rozważenie jak wykazywać koszty pozyskania kontraktów poniesione w odniesieniu do kontraktów, które nie zostały jeszcze do końca zrealizowane w momencie przyjęcia standardu.

Ujawnienia

Wy magane jest ujawnianie obszer nych informacji w celu zapewnienia lepszego wglądu zarówno w ujęte przychody, jak i te, których ujęcie jest oczekiwane w przyszłości w ramach już zawartych kontraktów. Konieczne będzie przedstawianie informacji ilościowych i jakościowych na temat istotnych subiektywnych osądów i zmian tych osądów w celu ustalenia, które przychody powinny być ujęte.

KOMENTARZ

Anita Bartwicka

Kwota przychodów jest kluczową informacją finansową o kreślającą bieżące rezultaty jednostki oraz jej aktualną kondycję finansową, ale i przyszłe perspektywy. To miara istotna zarówno dla kierownictwa, właścicieli, jak również dla potencjalnych inwestorów. Dlatego też wdrożenie MSSF 15 nie jest tylko problemem księgowym. Przy tak dużych zmianach, jakie wprowadza MSSF 15 jest to niewątpliwie projekt dla całej organizacji.

Konieczne jest przeszkolenie nie tylko służb księgowych, ale też innych działów, tak aby odpowiednio identyfikowały one i zbierały dane niezbędne do prawidłowego ujęcia przychodów – począwszy od pracowników sprzedaży, którzy najlepiej znają warunki zawieranych umów z klientami i bez których wdrożenie MSSF 15 raczej się nie odbędzie, poprzez działy księgowości, sprawozdawczości finansowej, budżetowania i kontrolingu, a skończywszy na pracownikach odpowiedzialnych za systemy IT spółki, którzy będą musieli dostosować systemy spółki do zbierania i przetwarzania odpowiednich danych.

Nasze doświadczenie we wdrażaniu MSSF 15 wskazuje, iż przeprowadzenie odpowiednio wcześniej analizy wpływu zapisów standardu (Impact study) na dotychczasowy model rozpoznawania przychodów stanowi kluczowy element sukcesu projektu wdrożenia. Prawidłowo przeprowadzona analiza wpływu powinna wskazać, jakich kluczowych zmian w ujęciu księgowym powinna się spodziewać spółka w odniesieniu do wszystkich ważniejszych typów umów przez nią zawieranych oraz jak będą wyglądały przyszłe modele księgowe. Dodatkowo, powinna ona określić, jakie kluczowe zmiany w systemach IT (nie chodzi tylko o systemy księgowe, ale również o systemy CRM, billingowe, magazynowe itp.) będą konieczne w związku z wdrożeniem MSSF 15.

Na podstawie naszego doświadczenia wiemy, że kompletny proces implementacji MSSF 15 może trwać od kilku miesięcy do nawet kilku lat (w najbardziej skomplikowanych i kompleksowych przypadkach), dlatego zalecamy niezwłoczne rozpoczęcie analizy, a następnie procesu wdrożenia. Należy mieć świadomość, że pomimo tego, że do wejścia w życie pozostało trochę czasu, już teraz zawierane są kontrakty, które będą podlegały obowiązkowemu przekształceniu.

Zbyt późne zidentyfikowanie zmian w tym obszarze może skutkować brakiem możliwości wdrożenia odpowiednich procedur i narzędzi i uniemożliwić tym samym prawidłowe ujęcie przychodów w sprawozdaniach finansowych.

Leasing

MSSF 16

Zamienia standard	MSR 17 „Leasing”, KIMSF 4 „Ustalenie, czy umowa zawiera leasing”, SKI 15 „Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne”, SKI 27 – „Ocena istoty transakcji wykorzystujących prawną formę leasingu”.
Data wejścia w życie	Okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2019 r. lub później. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie. W przypadku wcześniejszego zastosowania jednocześnie musi zostać zastosowany MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.
Zatwierdzenie w UE	Niezatwierdzone w momencie oddania publikacji do druku.
Pierwsze zastosowanie	MSSF 16 nie wymaga pełnego retrospektywnego zastosowania, lecz pozwala na uproszczone podejście (w szczególności leasingobiorca może nie przekształcać danych porównawczych, lecz odnieść skumulowany efekt jako korektę bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w roku pierwszego zastosowania). Pełne retrospektywne zastosowanie jest opcjonalne.
Ocena wpływu	Patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

RMSR oraz RSRF od wielu lat dostrzegały problem braku porównywalności informacji finansowej pomiędzy branżami, regionami, oraz pomiędzy spółkami ze względu na fakt, iż używanie aktywów na mocy umowy leasingu operacyjnego nie było odzwierciedlone na bilansie. Dane finansowe spółek, które zaciągały dług aby nabyć aktywa nie były porównywalne z danymi finansowymi tych spółek, które używały aktywów na podstawie umowy leasingu operacyjnego. Większość transakcji leasingu nie była ujmowana na bilansie leasingobiorcy. Wpływ brakujących informacji był znaczący. Obie rady podjęły wspólne działania mające na celu odzwierciedlenie zawartych umów leasingu operacyjnego na bilansie leasingobiorcy.

Kluczowe zmiany

Nowa era w rachunkowości leasingu

W styczniu 2016 r. RMSR opublikowała MSSF 16 „Leasing” i w ten sposób rozpoczęła nową erę w rachunkowości leasingu – przy najmniej dla leasingobiorców! Zgodnie z poprzednimi wytycznymi w MSR 17 leasingobiorca musiał dokonać rozróżnienia pomiędzy leasingiem finansowym (wykazywanym w bilansie) a leasingiem operacyjnym (wykazywanym poza bilansowo). Natomiast nowy model wymaga, aby leasingobiorca wykazywał praktycznie wszystkie umowy leasingu w bilansie. W przypadku leasingobiorców, którzy zawierają umowy klasyfikowane jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17, może to mieć ogromny wpływ na sprawozdania finansowe.

Definicja leasingu

Nowy standard definiuje leasing jako umowę, lub część umowy, która przenosi prawo do

użytkowania aktywa na okres czasu w zamian za wynagrodzenie. Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym aktywem, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych, i kontroluje wykorzystanie danego aktywa w danym okresie. MSSF 16 zachowuje definicję leasingu z MSR 17, lecz zmienia wytyczne co do zastosowania tej definicji. Zmiana dotyczy głównie koncepcji kontroli. Dla większości umów ta zmiana nie spowoduje zmiany konkluzji co do tego czy umowa zawiera w sobie leasing; niemniej jednak RMSR oczekuje, że MSSF 16 wyłączy ze swojego zakresu umowy o usługi, które mogły być w MSR 17 uznane za umowy zawierające w sobie elementy leasingu.

Ujmowanie leasingu w bilansie leasingobiorcy

Zgodnie z nowym standardem, w przypadku praktycznie każdej umowy spełniającej definicję leasingu, za wyjątkiem umów krótszych niż 12 miesięcy oraz dotyczących aktywów o niskiej wartości, leasingobiorca będzie zobowiązany do ujęcia w bilansie „prawa do użytkowania aktywa” oraz zobowiązania do zapłaty opłat leasingowych. Na wynik finansowy leasingobiorcy będzie wpływać amortyzacja „prawa do użytkowania aktywa” oraz odsetki naliczane efektywną stopą w odniesieniu do zobowiązania leasingowego. Dodatkowo leasingobiorcy będą zobowiązani do szacowania i okresowej weryfikacji opłat leasingowych indeksowanych do stóp procentowych lub inflacji.

Wpływ na wynik i przepływy pieniężne

Ze względu na ujęcie u leasingobiorcy praktycznie wszystkich umów leasingu w bilansie, nowy

standard wpłynie przede wszystkim na wskaźniki bilansowe; jednakże, MSSF 16 będzie miał również wpływ na sprawozdanie z wyniku finansowego, w związku z czym zmiany mogą ulec miary zysku (m.in. zysk operacyjny, EBITDA) oraz wskaźniki zyskowości. Dodatkowo, ze względu na fakt, iż odsetki naliczane będą według stałej stopy zwrotu, w przypadku umów leasingu u przednio klasyfikowanych jako leasing operacyjny, łączna wysokość kosztów na początku okresu leasingu będzie wyższa niż zgodnie z MSR 17. Co nie mniej ważne, nowe wytyczne zmienią też sprawozdanie z przepływów pieniężnych i odnośne wskaźniki.

Ujęcie u leasingodawcy

Mimo że ujęcie księgowy w przypadku leasingodawców niemal nie ulega zmianie, zmiany wprowadzone przez nowy standard nadal mogą być istotne. W szczególności leasingodawcy

powinni mieć świadomość nowych wytycznych w sprawie definicji leasingu oraz ujęcia księgowego transakcji sprzedaży i leasingu zwrotnego, a także dodatkowych ujawnień. Zmiany w rachunkowości dla leasingobiorców mogą również mieć znaczenie w momencie prowadzenia przez leasingodawców negocjacji z klientami.

Ujednolicenie MSSF i US GAAP

Rachunkowość leasingu była wspólnym projektem RMSR i RSRF). Wprawdzie pierwotnie obie Rady zamierzały opracować ujednolicony standard, jednak ostatecznie ujednolicone są wyłącznie wytyczne w sprawie definicji leasingu i zasada ujmowania wszystkich umów leasingu w bilansie leasingobiorcy. W pozostałych obszarach różnice pozostają albo nawet uległy zwiększeniu.

KOMENTARZ

**Katarzyna
Gospodarczyk
-Chlastawa**

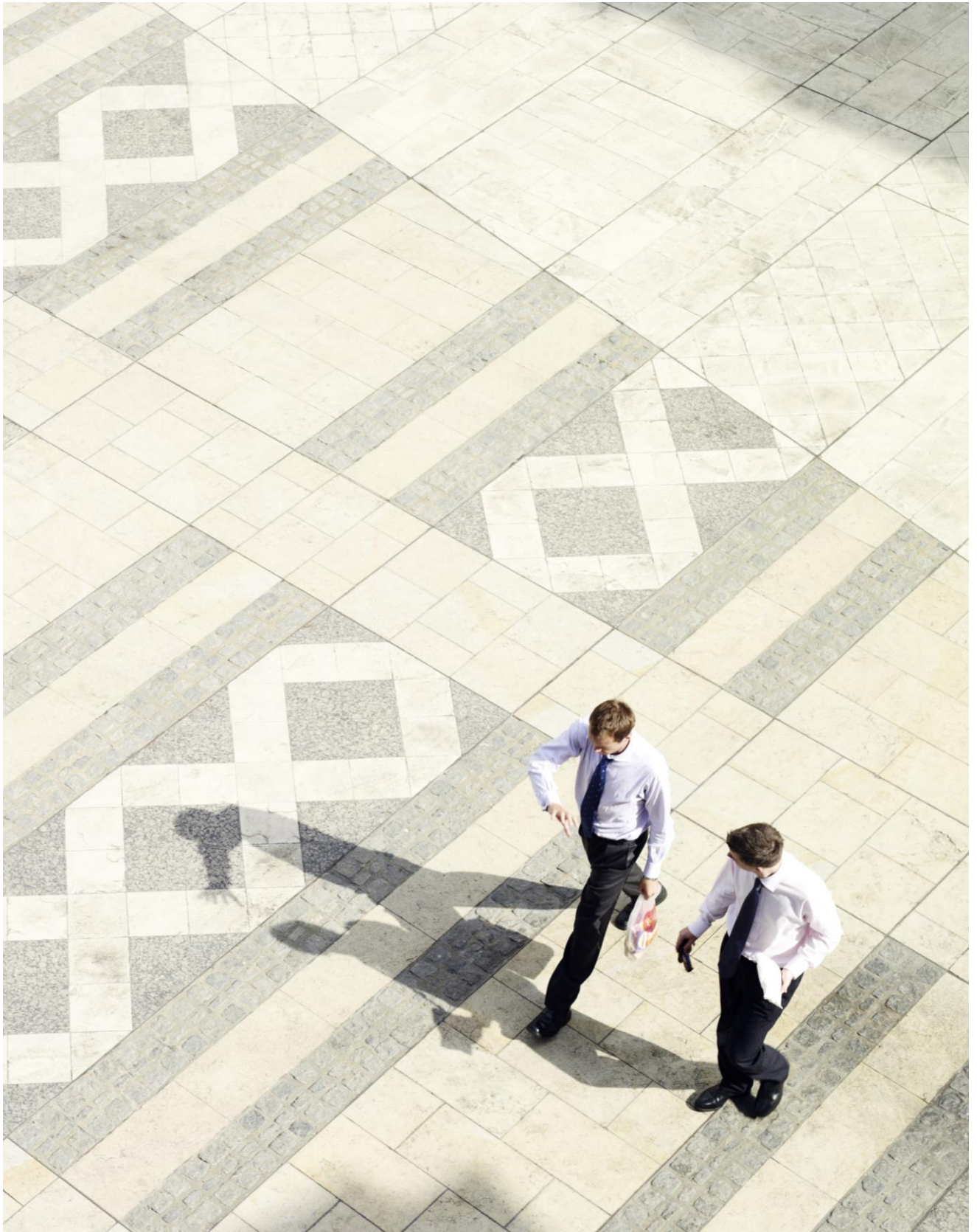
Jednostkami najbardziej dotkniętymi nowym standardem będą jednostki działające w branży handlu detalicznego, linie lotnicze, firmy transportowe, telekomunikacyjne, energetyczne, gdyż tam najwięcej jest aktywów używanych na podstawie umów, które według aktualnie obowiązującego standardu zaliczane były do umów leasingu operacyjnego (m.in. powierzchnie handlowe i biurowe, samoloty i pojazdy). Niemniej jednak MSSF 16 będzie mieć wpływ również na jednostki działające w innych branżach jeżeli w swojej działalności gospodarczej używają środków trwałych na podstawie umowy leasingu, najmu lub dzierżawy.

Więszego znaczenia nabierze również konieczność prawidłowego ustalenia czy umowa o dostawę dóbr czy usług zawiera w sobie leasing. Do tej pory nie koncentrowano się często na tym zagadnieniu tak długo jak w szystkie przesłanki wskazywały na to, że nawet jeżeli w umowie potencjalnie występuje leasing to jest to leasing operacyjny. Teraz prawidłowe ustalenie w tym zakresie będzie mieć istotne znaczenie, gdyż leasing operacyjny ujęty musi zostać na bilansie.

Ten nowy standard będzie miał wpływ nie tylko na rachunkowość podmiotu, gdyż nie jest to tylko kwestia zmiany dotychczas stosowanych zasad rachunkowości. Konieczne jest przeszkolenie nie tylko służb księgowych, ale też innych działów, tak aby odpowiednio identyfikowały umowy, które są leasingiem i zbierały dane niezbędne do prawidłowego ujęcia księgowego tych transakcji. Konieczne może być również dokonanie odpowiednich zmian w systemach informatycznych spółki, tak aby były dostosowane do zbierania i przetwarzania odpowiednich danych.

Ujęcie leasingu operacyjnego wg MSSF 16 może znacząco wpłynąć na wskaźniki bilansowe, takie jak wskaźnik zadłużenia do kapitału własnego czy wskaźnik dźwigni, co może mieć znaczenia zwłaszcza w kontekście kowenantów zawartych w umowach kredytowych. Koniecznym jest więc wczesne rozważenie wpływu nowego standardu i rozpoczęcie negocjacji z kredytodawcami tak aby zastosowanie MSSF 16 nie skutkowało naruszeniem kowenantów i postawieniem istniejącego zadłużenia spółki w stan wymagalności.

Rekomendujemy zatem jak najwcześniejsze zapoznanie się z wymogami MSSF 16 oraz kompleksowe podejście do jego implementacji rozważając różne obszary działalności jednostki, na które zastosowanie nowego standardu będzie mieć wpływ.

Pozostałe zmiany w sprawozdawczości spółek publicznych

Zawartość rozdziału:

O czym poinformuje biegły rewident po zakończeniu badania	35
Alternatywne mierniki wyniku (np. EBITDA)	38
Ujawnienia informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności	39
Nowe wymogi w zakresie raportowania bieżącego i o kresowego	41

KOMENTARZ

**Tomasz
Konieczny**
Partner

Sprawozdawczość spółek publicznych to nie tylko sprawozdanie finansowe przygotowane zgodnie z MSSF. W niniejszym rozdziale pragniemy przedstawić inne zmiany, które dotkną spółki publiczne.

Nowe sprawozdanie z badania wydawane przez biegłego rewidenta w miejsce dzisiejszej opinii z badania i raportu biegłego rewidenta, będzie, w naszej opinii, zmianą rewolucyjną. Dziś opinia biegłego rewidenta jedynie ogólnie informuje czy jest wszystko w porządku, czy też biegły ma zastrzeżenia. Nowa opinia będzie zawierała tzw. kluczowe zagadnienia badania, które w skąż czytelnikowi jakie obszary sprawozdania finansowego stały się przedmiotem szczególnej uwagi biegłego rewidenta i co biegły rewident o nich sądzi.

Spółki publiczne czeka ponadto poszerzenie raportowania o pewne dane niefinansowe, równie ważne dla odbiorców sprawozdań finansowych.

Ponadto niedawno wprowadzono również zmiany w odniesieniu do raportowania bieżącego i o kresowego emitentów.

O czym poinformuje biegły rewident po zakończeniu badania

Źródło regulacji	Rozporządzenie 537/2014 UE w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, Zmieniona Dyrektywa 2006/43/UE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, Dyrektywa 2013/34/UE w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych, Międzynarodowy Standard Badania 700 (zmieniony) i 701.
Data wejścia w życie regulacji źródłowych	Rozporządzenie 537 stosuje się od 17 czerwca 2016 r. (niektóre mniejsze zmiany od 1 stycznia 2016 r.). Przepisy zmienionej Dyrektywy 43 zostaną wdrożone nową ustawą o biegłych rewidentach. Ww. MSB obowiązują przy badaniu rocznych sprawozdań finansowych za lata kończące się 15 grudnia 2016 r. i później
Implementacja w Polsce	Rozporządzenie UE ma bezpośrednie zastosowanie w krajach członkowskich Unii Europejskiej, natomiast ze względu na fakt, że przewiduje ono szereg opcji, o ich wyborze zdecyduje nowa ustawa o biegłych rewidentach. Przepisy dyrektywy 43 będą implementowane powyższą ustawą. Międzynarodowe Standardy Badania 700 (zmieniony), 701 i pozostałe standardy dotyczące raportowania zostaną przyjęte uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów jako krajowe standardy badania.
Pierwsze zastosowanie	Zasadnicze zmiany wynikające z regulacji unijnych dotyczą sprawozdań z badania wydanych do sprawozdań finansowych za lata rozpoczęte po 17 czerwca 2016 r., a więc w większości przypadków za rok obrotowy 2017. Zmiany wynikające z już wdrożonej w Polsce Dyrektywy 34 obowiązują przy badaniu sprawozdań finansowy za rok 2016. W Polsce MSB 700 (zmieniony), 701 i pozostałe standardy dotyczące raportowania zostaną prawdopodobnie przyjęte przez KRBR z rocznym opóźnieniem, tj. będą obowiązywały do badania sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczęte w 2017 r.
Ocena wpływu	Obowiązek ujawniania kluczowych zagadnień badania będzie miał znaczący wpływ na to jak komunikowane są krytyczne obszary rachunkowości i sprawozdawczości spółek publicznych – patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

Zmiany w zakresie obowiązków raportowania wyników badania były priorytetem organów stanowiących przepisy audytowe w ostatnich latach. Nowy kształt sprawozdania z badania („sprawozdanie z badania” to nowa nazwa dla „opinii z badania”) to odpowiedź na komentarze odbiorców sprawozdań finansowych, skarżących się, że dotychczasowa opinia jest dla nich niewystarczająca i dopominających się o raporty umożliwiające szerszy wgląd w proces audytowy oraz jego wyniki i spostrzeżenia.

Nowe regulacje

W rezultacie długo prowadzonej dyskusji wydano

dwie kluczowe, nowe regulacje dotyczące sprawozdania z badania:

- Rozporządzenie 537/2014 UE w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego (Rozporządzenie).
- Międzynarodowy Standard Badania 701 – Komunikowanie kluczowych zagadnień badania w sprawozdaniu biegłego rewidenta (MSB 701).

Ponadto zmieniono wymogi dotyczące sprawozdania z badania zawarte w Międzynarodowym Standardzie Badania 700 - *Formułowanie opinii i sprawozdanie na temat sprawozdań finansowych* oraz zmieniono MSB 570 – *Kontynuacja działalności*. Na nowo zdefiniowano za wartość sprawozdania z badania określoną w Dyrektywie 2006/43/UE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Dyrektywa ta będzie wkrótce implementowana w Polsce na drodze nowej ustawy.

Dodatkowo wprowadzone zostały już zmiany do ustawy o rachunkowości wynikające z implementacji Dyrektywy 2013/34/UE w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które obowiązują do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się po 1 stycznia 2016 r. Znowelizowana ustawa o rachunkowości nakłada na biegłego rewidenta obowiązek stwierdzenia w opinii z badania, czy w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu używanej podczas badania stwierdzono w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia informacji, oraz stwierdzenie, czy jednostka zawarła w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego informacje wymagane w określonych przepisach, a w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Nowe Sprawozdanie z Badania

Sprawozdanie z badania zastąpi dotychczasową opinię z badania (wycofany zostanie raport biegłego rewidenta). Wiele zmian jest wspólnych dla wymienionych wyżej regulacji, a więc będą one dotyczyły sprawozdań z badania jednostek będących jednostkami za interesowania publicznego jak i innych. Zmiany te to:

- Zmieni się układ sprawozdania. Pierwszym akapitem będzie *Opinia*, gdzie zawarty będzie ogólny wniosek audytora czy roczne sprawozdanie finansowe przedstawia prawdziwy i rzetelny obraz zgodnie z odpowiednimi ramami sprawozdawczości finansowej.
- Audytor wypowie się specyficznie o wszelkich przypadkach istotnej niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub warunków, które mogą poddać w istotną wątpliwość zdolność jednostki do kontynuowania działalności.
- Rozszerzony zostanie opis odpowiedzialności biegłego rewidenta.

- Wyjaśniona została definicja istotności przyjętej przez audytora przy badaniu bądź podana została przyjęta wielkość.
- Audytor oświadczy, że on i firma audytorska są niezależni od badanej jednostki.
- Sprawozdanie będzie zawierało stwierdzenie czy sprawozdanie z działalności jest spójne ze sprawozdaniem finansowym oraz czy sprawozdanie to zostało sporządzone zgodnie z wymogami prawnymi.

Dodatkowo, przy badaniu sprawozdań finansowych jednostek za interesowania publicznego, w tym spółek giełdowych sprawozdanie z badania obejmie następujące kwestie:

- Opis tzw. **kluczowych zagadnień badania**, tj. najbardziej znaczących ocenionych rodzajów ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego. Biegły rewident opíše swoją reakcję na te ryzyka oraz najważniejsze spostrzeżenia oraz w razie odniesienia do stosownych informacji w sprawozdaniach finansowych.
- Oświadczenie o niezależności zostanie uzupełnione o oświadczenie, że biegły i firma audytorska nie świadczyli usług zabronionych. Jeżeli były świadczone usługi inne niż badanie ustawowe dla badanej jednostki i jej jednostek zależnych usługi te będą opisane w sprawozdaniu biegłego lub zawarte będzie odniesienie do odpowiedniej informacji w sprawozdaniu finansowym lub sprawozdaniu z działalności.
- Potwierdzenie, że sprawozdanie z badania jest spójne z dodatkowym sprawozdaniem dla komitetu a audytu.

Dodatkowe sprawozdanie dla komitetu audytu

Audytorzy badający jednostki za interesowania publicznego są obecnie zobligowani do przedstawiania komitetom audytu corocznych sprawozdań. Zakres tych sprawozdań ulegnie znacznemu rozszerzeniu zgodnie z wymogami wspomnianego Rozporządzenia UE. Poniżej przedstawiono ważniejsze elementy dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu wydawanego w tym samym dniu co sprawozdanie z badania:

- Oświadczenie o niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej.
- Opis charakteru, częstotliwości i zakresu kontaktów z komitetem audytu.
- Wgląd w przeprowadzone badanie, poprzez zamieszczenie między innymi:
 - opisu zastosowanej metodyki badania; opis ten obejmie kategorie bilansu, które zostały bezpośrednio sprawdzone i kategorie, które zostały sprawdzone w oparciu o testowanie systemu oraz testy zgodności;
 - ujawnienia ilościowego poziomu istotności przyjętego do wykonania badania oraz czynników jakościowych uwzględnionych przy ustalaniu tego poziomu;
- wyjaśnienia osądów dotyczących stwierdzonych w trakcie badania zdarzeń lub okoliczności, które mogą wzbudzić poważne wątpliwości co do tego, czy jednostka jest zdolna do kontynuowania swojej działalności;
- opisu wszelkich znaczących słabości systemu wewnętrznej kontroli w zakresie sprawozdawczości finansowej oraz systemu księgowości badanej jednostki;
- opisu istotnych trudności napotkanych podczas przeprowadzania badania ustawowego.

KOMENTARZ

Mirosław Szmigielski
Dyrektor

Akcjonariusze, członkowie rad nadzorczych, komitetów audytu i zarządów badanych jednostek już wkrótce sami ocenią czy rezultaty zmian regulacyjnych i nowa zawartość sprawozdania z badania dostarczy im więcej i lepszych informacji na temat procesu badania i jego rezultatów.

W Wielkiej Brytanii oraz w Holandii, gdzie zmiany zaimplementowano z wyprzedzeniem, sprawozdanie z badania po nowemu spotkało się z przychylnym przyjęciem. Inwestorzy pozytywnie docenili wysiłki audytorów w dostarczeniu informacji ułatwiających zrozumienie samego audytu.

W szczególności pozytywnie wypowiadali się o ujawnieniach kluczowych zagadnień badania, które pomogły im lepiej zrozumieć ryzyka związane z prezentowaną przez jednostkę w sprawozdaniu finansowym sytuacją finansową i w wynikami działalności z punktu widzenia audytora.

Dla audytorów nowe wymogi to nie tylko zwiększone obowiązki i nakład pracy w przygotowanie sprawozdań z badania i raportów dla komitetów audytu. To również okazja do zaprezentowania podejścia do badania, w łasnej oceny ryzyka, istotnych spostrzeżeń poczynionych w trakcie badania do wykorzystania przez komitety audytu i zarządy.

Alternatywne mierniki wyniku (np. EBITDA)

Źródło regulacji	Wytyczne w sprawie alternatywnych mierników wyniku
Data wejścia w życie	16 lipca 2016 r.
Implementacja w Polsce	Wytyczne wydane przez ESMA (Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) są stosowane bezpośrednio przez krajowe organy nadzoru nad rynkiem kapitałowym (w Polsce KNF).
Pierwsze zastosowanie	Informacje publikowane po 3 lipca 2016 r.
Ocena wpływu	Znakomita większość spółek publicznych stosuje dodatkowe wskaźniki i mierniki opisujące jej działalność – konieczne będzie pełne dostosowanie do wymogów – patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

Wprowadzona do MSR 1 zmiana wskazuje jakie kryteria muszą spełniać powszechnie stosowane sumy cząstkowe, które nie są konkretnie wymagane przez MSSF. Te pozycje pełnią zwykle funkcję Alternatywnych Mierników Wyniku (ang. Alternative Performance Measures (APM)). APM są szeroko stosowane przez inwestorów, analityków giełdowych i innych użytkowników jako uzupełnienie miar wyników działania i płynności. Najbardziej popularne mierniki prezentowane przez emitentów notowanych papierów wartościowych na całym świecie to EBIT, EBITDA oraz dług netto. Prezentacje tych mierników poza sprawozdaniem finansowym (np. w sprawozdaniu z działalności, raporcie zarządu, publikacjach wyników czy prezentacjach inwestorskich) regulują wytyczne ESMA (w sprawozdaniu finansowym MSR 1 – patrz strona 14). Wytyczne te mają zastosowanie również do prospektów emisyjnych publikowanych zgodnie z Dyrektywą o prospekcie.

Skutki

Zgodnie z wytycznymi ESMA, APM ujawniane przez emitentów powinny być stosowane w sposób ciągły, jak również powinny być jasno zdefiniowane - z wszystkimi istotnymi elementami, metodami obliczeń, założeniami i jasnym uzgodnieniem do kwot wykazanych

w sprawozdaniu finansowym (lub wyjaśnieniem elementów, których nie można wyprowadzić bezpośrednio z danych finansowych).

Emitenci powinni unikać w prowadzących w błąd lub mylących definicji, określeń lub nazw mierników - obejmuje to również elementy mylnie określane jako niepowtarzalne lub nietypowe (gdy miały one wpływ w przeszłych okresach i prawdopodobnie będą mieć wpływ w przyszłych okresach).

W przypadku wprowadzenia zmian w tym zakresie lub w przypadku zaprzestania prezentacji danego wskaźnika, należy podać przyczyny tych zmian oraz odpowiednie uzasadnienie.

Ponadto, podmioty nie powinny prezentować APM w sposób wskazujący na ich większe znaczenie, ani nie odwracać uwagi od mierników wynikających bezpośrednio ze sprawozdań finansowych.

Wskaźniki APM należy prezentować wraz z danymi porównawczymi, dla których zastosowanie także mają ww. wymogi.

KOMENTARZ

Bartosz Margol

Publikując ostatnie wytyczne dotyczące APM dla notowanych emitentów, ESMA ustanawia podstawy dla lepszej przejrzystości, rzetelności i porównywalności w zakresie prezentacji wyników finansowych. Wytyczne ESMA ustanawiają zasady, których emitenci powinni przestrzegać prezentując APM w dokumentach, które kwalifikują się jako informacje regulowane - informacje takie obejmują roczne lub okresowe raporty zarządcze, sprawozdania z wyników lub inne ujawnienia wymagane przez odpowiednie przepisy.

Ujawnienia informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy

Źródło regulacji	Dyrektywa 2014/95/UE zmieniająca Dyrektywę 2013/34/UE
Data wejścia w życie	Przepisy mają być stosowane w roku obrotowym rozpoczynającym się w dniu 1 stycznia 2017 r. lub w ciągu roku kalendarzowego 2017. Dostosowanie przepisów krajowych ma nastąpić do 6 grudnia 2016. Dyrektywa ma bezpośrednie zastosowanie w Polsce, natomiast ze względu na fakt, że przewiduje ona szereg opcji i modyfikuje istniejące wytyczne, jej zapisy wymaga zmiany dotychczasowych regulacji.
Implementacja w Polsce	Na dzień wydania niniejszej publikacji, część wymogów Dyrektywy została już zaimplementowana do krajowego porządku prawnego poprzez zmianę rozporządzenia Ministra Finansów o raportach bieżących i okresowych. Wdrożenie pozostałych wytycznych zostanie dokonane poprzez zmianę ustawy o rachunkowości.
Pierwsze zastosowanie	Sprawozdania z działalności jednostki za okresy rozpoczynające się po 1 stycznia 2016 r. oraz w przypadku dalszych zmian – po 1 stycznia 2017 r.
Ocena wpływu	Obowiązek ujawniania zagadnień z zakresu informacji niefinansowych w ramach sprawozdania z działalności jednostki będzie miał znaczący wpływ na to, jak komunikowane są obszary spółek publicznych, które dotychczas były raportowane w dużej mierze wybiórczo i tylko przez niektóre podmioty.

Problem

Dotychczasowe regulacje w zakresie raportowania kluczowych informacji niefinansowych (w zakresie np.: oddziaływania na środowisko, społeczeństwo, pracowników, czy przeciwdziałania korupcji i łapownictwu) są zbyt ogólne i nie spełniają zakładanej roli poprawy przejrzystości tych informacji. Jednocześnie, zdaniem KE rośnie zapotrzebowanie na dostęp do takich informacji.

Nowe regulacje

W celu zadręśowania tych problemów, w 2014 r. została wydana Dyrektywa regulująca ujawnianie przez niektóre duże spółki oraz grupy informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności.

W zakresie informacji niefinansowych Dyrektywa nakłada na Jednostki zainteresowania publicznego spełniające określone kryteria (tj. średnioroczne zatrudnienie powyżej 500 osób oraz suma bilansowa powyżej 20 mln EUR lub przychody netto powyżej 40 mln EUR) obowiązek przygotowania oświadczenia na temat informacji niefinansowych, które będzie integralnym elementem sprawozdania z działalności jednostki. To oświadczenie ma dotyczyć przy najmniej kwestii środowiskowych, społecznych i pracowniczych, poszanowania praw człowieka, przeciwdziałania korupcji i łapownictwu. Zakres wymaganych ujawnień obejmuje: Opis modelu biznesowego, kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki,

opis polityk i ich rezultatów, opis procedur należytej staranności – jeśli stosowane w ramach polityk, oraz opis istotnych ryzyk oraz w jaki sposób są zarządzane. Powyższe wytyczne zostaną zaimplementowane do polskiego systemu prawnego przez nowelizację ustawy o rachunkowości.

Natomiast, w zakresie informacji dotyczących różnorodności, wytyczne Dyrektywy wprowadziło zmienione w czerwcu 2016 r. rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie raportów bieżących i okresowych. Rozporządzenie to nakłada na duże spółki giełdowe (tj. spółki przekraczające w poprzednim i bieżącym roku obrotowym dwa z trzech progów: liczba pracowników powyżej 250, suma bilansowa powyżej 85 mln PLN, przychody ze sprzedaży netto powyżej 170 mln PLN) obowiązek ujawniania w oświadczeniu o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego informacji na temat stosowanej przez spółki polityki różnorodności składu jej organów administracyjnych, zarządzających i nadzorczych w odniesieniu do aspektów takich jak na przykład wiek, płeć lub wykształcenie i doświadczenie zawodowe, celów tej polityki różnorodności, sposobu jej realizacji oraz skutków w danym okresie sprawozdawczym.

Inne istotne informacje

Dyrektywa nakłada obowiązek zastosowania zasady „stosuj lub wyjaśnij” (comply or explain) co oznacza, iż w przypadku, gdy dana jednostka nie prowadzi polityki w zakresie jednej lub kilku kwestii, ma ona obowiązek ujawnić ten fakt oraz podać przyczyny.

Projekt ustawy o rachunkowości wprowadza katalog podmiotów, które zobowiązane będą sporządzić Oświadczenie na temat informacji niefinansowych, jeśli przez dwa kolejne lata zatrudniają powyżej 500 osób, realizują przychody netto ze sprzedaży powyżej 170 mln PLN oraz osiągają sumę bilansową powyżej 85 mln PLN.

W myśl zapisów projektu ustawy o rachunkowości, jednostki zainteresowania publicznego będące jednostką dominującą dużej grupy, będą miały obowiązek przygotowania oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, jeśli zatrudniają średnio więcej niż 500 osób, osiągają przychody netto ze sprzedaży powyżej 204 mln PLN oraz sumę bilansową powyżej 102 mln PLN.

Spółka zależna i dom inuujące niższego stopnia jeśli wypełnia samodzielnie ww. kryteria będzie zwolniona ze sporządzenia jednostkowego Oświadczenia na temat informacji niefinansowych, jeśli spółka dominująca obejmie ją oświadczeniem grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych.

Jednostki mogą przedstawić informacje niefinansowe w formie odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowej. Jeśli jednostka skorzysta z tej opcji, w sprawozdaniu z działalności informuje o tym fakcie.

Obowiązki Biegłego

Projekt nowelizacji ustawy o rachunkowości implementujący powyższe wytyczne zakłada, że obowiązkiem biegłego rewidenta jest stwierdzenie w opinii fakty, czy jednostka sporządziła, czy też nie sporządziła Oświadczenia na temat informacji niefinansowych.

KOMENTARZ

Anna Szlachta

Komisja Europejska zauważyła zwiększający się wpływ informacji niefinansowych na decyzje podejmowane przez inwestorów oraz istotę tych informacji dla innych środowisk, na które wpływ mają duże firmy. Do celowo informacja ujawniania przez duże firmy ma zwiększyć przejrzystość, istotność, spójność oraz porównywalność ujawnianych informacji niefinansowych. Analizując kluczowe wydarzenia na rynku kapitałowym w ostatnich latach związane ze skandalami czy różnego rodzaju nieprawidłowościami, można zauważyć że ocena tych wydarzeń nie jest możliwa przy wykorzystaniu informacji ujętych w tradycyjnym sprawozdaniu finansowym.

Nowe wymogi w zakresie raportowania bieżącego i okresowego

Źródło regulacji	Market Abuse Regulation ¹ („Rozporządzenie MAR”) oraz przepisy wdrażające Market Abuse Directive ² („Dyrektywa MAD”) i Dyrektywę Transparencji II ³
Data wejścia w życie	3 lipca 2016 r.
Implementacja w Polsce	Rozporządzenie MAR bezpośrednio obowiązuje w Polsce, natomiast Dyrektywa Transparencji II została wdrożona do krajowego porządku prawnego m.in. poprzez zmianę Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych oraz Ustawy o ofercie publicznej; z kolei Dyrektywa MAD miała zostać wdrożona do krajowego porządku prawnego do 3 lipca 2016 r., ale prace legislacyjne nad ustawą implementującą wciąż trwają.
Ocena wpływu	Patrz komentarz eksperta poniżej.

Problem

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia MAR, od 3 lipca 2016 r. przestały obowiązywać zapisy rozporządzenia o informacjach bieżących i okresowych w części dotyczącej raportowania zdarzeń cenotwórczych, a także nastąpiła istotna modyfikacja definicji informacji „poufnej”.

Przestał obowiązywać dotychczasowy katalog zdarzeń powodujących konieczność publikacji raportu bieżącego i jednocześnie znacząco wzrosło znaczenie informacji cenotwórczej względem dotychczas obowiązujących przepisów. Decyzja w zakresie oceny cenotwórczości zdarzeń spoczywa teraz wyłącznie na emitencie, na którego przeniesione zostały wszelkie ryzyka związane ze zbieraniem, analizą i raportowaniem informacji cenotwórczych.

Informacja cenotwórcza została zdefiniowana w Rozporządzeniu MAR w następujący sposób:

- określona w sposób precyzyjny informacja – byłe lub przyszłe okoliczności lub zdarzenia, z których można wyciągnąć wnioski co do prawdopodobnego ich wpływu na rynek;

- mająca prawdopodobnie znaczący wpływ na ceny – taka, którą racjonalny inwestor prawdopodobnie wykorzystałby, opierając się na niej w części przy podejmowaniu swych decyzji inwestycyjnych.

Podstawowym wymogiem stała się konieczność natychmiastowego raportowania istotnych informacji (mających istotny wpływ na wynik finansowy za dany okres) w momencie powzięcia o nich informacji przez spółkę w formie raportu bieżącego, nie czekając na publikację raportu okresowego. Oznacza to, że każde zdarzenie musi być analizowane z punktu widzenia jego wpływu na dane finansowe, które docelowo będą raportowane w raportach okresowych.

Dodatkowo określone zostały nowe zasady opóźnienia publikowania informacji poufnych, które mogą być bardzo odmiennie interpretowane przez emitentów i organ nadzoru. Nowy wymiar zyskały również obowiązki o sporządzane przez emitentów listy insiderów.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku, uszczegóławiające postanowienia Dyrektywy MAD – zacznie obowiązywać bezpośrednio we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej od 3 lipca 2016 r.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/57/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie sankcji karnych za nadużycia na rynku

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/50/UE z dnia 20 października 2013 r. zmieniająca dyrektywę 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym(...).

Skutki

Wejście w życie nowych regulacji powoduje konieczność przebudowania systemów raportowania wewnątrz każdej spółki giełdowej w Polsce i przygotowania się do uzupełnienia nowych procedur analizy i upubliczniania informacji. Konieczne jest indywidualne ocenianie każdego zdarzenia gospodarczego z punktu widzenia jego potencjalnego wpływu na wy cenę papierów wartościowych emitenta. W związku z zastrzeżeniem kar szczególnie ważne jest, by emitenci zadbali o procedury wewnętrzne minimalizujące możliwość wystąpienia naruszeń oraz umożliwiający wykazanie należytej staranności w zapobieganiu takim naruszeniom.

Każda spółka giełdowa powinna przygotować i wdrożyć procedury określające zasady zbierania, oceny, selekcji i raportowania w trybie raportu bieżącego wybranych danych finansowych, które mają charakter cenotwórczy – Indywidualne Standardy Raportowania („ISR”). Przygotowanie ISR powinno zostać poprzedzone głęboką analizą dotychczasowej praktyki spółki oraz innych podmiotów z tej samej branży w zakresie wypełniania obowiązków

informacyjnych, w tym w szczególności w zakresie informacji cenotwórczych oraz wpływu historycznych zdarzeń gospodarczych na wyniki finansowe emitenta, jak również powinno uwzględnić dostępne stanowiska European Securities and Markets Authority (ESMA).

Przepisy wdrażające Dyrektywę Transparencji II wprowadziły również zmiany w zakresie raportowania okresowego. Zniesiony został obowiązek publikacji raportów okresowych za czwarty kwartał roku obrotowego. Z kolei termin publikacji raportu półrocznego został wydłużony z 2 do 3 miesięcy, a kwartalnego z 45 do 60 dni. Jednocześnie spółki będą miały obowiązek publikacji raportu bieżącego zawierającego stanowisko organu zarządzającego i opinię organu nadzorującego emitenta odnoszące się do wy danej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych opinii z zastrzeżeniem, opinii negatywnej lub odmowy wyrażenia opinii o sprawozdaniu finansowym.

KOMENTARZ

**Filip
Gorczyca**

Nowe regulacje oznaczające całkowitą zmianę systemu raportowania spółek giełdowych w Polsce.

Równoległe do wejścia w życie nowych wymogów w zakresie raportowania bieżącego i okresowego, zmiany ustawy o ofercie publicznej wdrażające dyrektywę Transparencji II w prowadziły zastrzeżone kary m.in. za nienależyte raportowanie bieżące lub okresowe – do 5 mln zł lub 5 % rocznych przychodów dla emitentów lub do 1 mln zł dla osób fizycznych. Nowością jest, że kary te obejmują obok członków Zarządu także członków Rady Nadzorczej. Wraz z obserwowanym ostatnio zastrzeżeniem podejścia Komisji Nadzoru Finansowego do wymierzania kar za nienależyte raportowanie bieżące lub okresowe powoduje to, że opracowanie odpowiednio dostosowanych procedur wewnętrznych staje się jeszcze w ażniejszym niż dotychczas wyzwaniem dla każdej spółki publicznej.

Publikacje i narzędzia PwC dotyczące MSSF, sprawozdawczości spółek i nadzoru właścicielskiego

Publikacje i narzędzia PwC dotyczące MSSF, sprawozdawczości spółek i nadzoru właścicielskiego

Podręcznik rachunkowości – MSSF 2016 (ang. Manual of accounting – IFRS 2016)

Globalny przewodnik po MSSF zawierający kompleksowe praktyczne wytyczne w zakresie stosowania MSSF. Zawiera setki praktycznych przykładów i wytyczne dotyczące wszystkich obszarów. Podręcznik jest publikacją trytomową, na którą składają się:

- MSSF 2015 - tom 1 i 2;
- Supplement 2016.

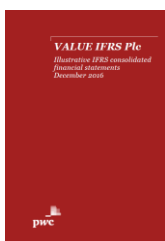
Podręcznik można zamówić przez stronę www.pwc.com/our services/IFRS/IFRS Manual of accounting. Publikacja dostępna jest w wersji angielskiej.

Lista kontrolna informacji do ujawnienia według MSSF 2016

Zarys wymaganych informacji do ujawnienia za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 r.

Publikacja dostępna na stronie internetowej www.pwc.pl. Publikacja dostępna jest w wersji angielskiej oraz polskiej.

Przykładowe skonsolidowane sprawozdania finansowe wg MSSF za 2016 r.

Przykładowe skonsolidowane sprawozdania finansowe dla podmiotów już sporządzających swoje sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF. Zawierają przykładowe informacje do ujawnienia wynikające ze standardów, które mogą być zastosowane wcześniej.

Publikacja dostępna na stronie internetowej www.pwc.pl. Publikacja dostępna jest w wersji angielskiej.

Przykładowe skonsolidowane sprawozdania finansowe wg MSSF za 2015 r.

Przykładowe skonsolidowane sprawozdania finansowe dla podmiotów już sporządzających swoje sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF. Zawierają przykładowe informacje do ujawnienia wynikające ze standardów, które mogą być zastosowane wcześniej.

Publikacja dostępna na stronie internetowej www.pwc.pl. Publikacja dostępna jest w wersji angielskiej oraz polskiej.

Kieszonkowy przewodnik po MSSF 2015 (ang. IFRS pocket guide 2015)

Skrót informacji na temat wymogów w zakresie ujmowania i wyceny zgodnie z MSSF. Zawiera informacje na temat: walut, aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów, kosztów, połączeń jednostek oraz śródrocznych sprawozdań finansowych.

Publikacja dostępna na stronie internetowej www.pwc.pl. Publikacja dostępna jest w wersji angielskiej.

Podręcznik rachunkowości – Sprawozdawczość śródroczna 2015

Wytyczne w sprawie sporządzania śródrocznych raportów finansowych zgodnie z MSR 34, zawierające przykładowe sprawozdania finansowe oraz listę kontrolną informacji do ujawnienia.

Podręcznik można zamówić poprzez subskrypcję do serwisu Inform na stronie www.inform.pwc.com. Publikacja dostępna jest w wersji angielskiej.

Publikacje i narzędzia PwC dotyczące MSSF, sprawozdawczości spółek i nadzoru właścicielskiego

„In depth” (dawniej: „Practical guides to IFRS”)*

Seria publikacji zawierająca analizę i praktyczne przykłady wdrożenia kluczowych elementów MSSF.

Publikacje dostępne są stronie internetowej www.pwc.pl. Publikacje dostępne są w wersji angielskiej.

MSSF i US GAAP - 2015: podobieństwa i różnice

Porównanie podobieństw i różnic pomiędzy MSSF a amerykańskimi standardami rachunkowości US GAAP oraz ich wpływu na podmioty gospodarcze.

Publikacja dostępna na stronie internetowej www.pwc.pl. Publikacja dostępna jest w wersji angielskiej.

Inform – Rachunkowość (MSSF) i audyt

Inform stanowi globalne narzędzie internetowe dla specjalistów z branży finansowej. Inform zapewnia dostęp do najnowszych wiadomości, wytycznych PwC, kompletnych materiałów badawczych i pełnego tekstu standardów MSSF. Funkcja wyszukiwania i intuicyjny układ umożliwiają użytkownikom łatwe uzyskanie dostępu do wszystkiego, czego potrzebują w związku ze sprawozdawczością według MSSF. Dostęp do Inform można zamówić na stronie inform.pwc.com. Można również skorzystać z wersji próbnej.

Zawartość: podręczniki PwC rachunkowości wg MSSF; teksty standardów MSSF i MSR oraz interpretacji SKI i KIMSIF; tematyczne strony; przykładowe sprawozdania finansowe; przykłady z rzeczy wistych raportów; orzeczenia audytorskie; wytyczne w zakresie nadzoru właścicielskiego.

Narzędzie to jest wygodne do użytkowania na iPadach i telefonach komórkowych; daje wiele sposobów wyszukiwania informacji; możliwość tworzenia własnych wirtualnych dokumentów; zawiera kreator PDF, zawiera „biblioteczkę” z linkami do kluczowych treści, stronę wiadomości i powiadomienia pocztą elektroniczną.

Aktualności MSSF

Comiesięczny biuletyn koncentrujący się na skutkach propozycji RMSR i nowych standardów dla przedsiębiorstw.

Publikacja dostępna na stronie internetowej www.pwc.pl. Publikacja dostępna jest w wersji angielskiej oraz polskiej.

Badania i problemy dotyczące sprawozdawczości finansowej

Odwiedź stronę www.pwc.com/corporatereporting, aby przeglądać i pobierać nasze publikacje, badania i wytyczne w sprawie dobrych praktyk na temat:

- zintegrowanej sprawozdawczości;
- sprawozdawczości nadzoru właścicielskiego;
- sprawozdawczości na temat wynagrodzeń, pracowników i podatków;
- sprawozdawczości zarządu i rady dyrektorów; oraz
- informacji inwestorskich.

Wersje papierowe można zamówić pod adresem: www.ifrspublicationsonline.com (o ile nie podano inaczej) lub przez lokalne biuro PwC. Informacje o pełnym zakresie naszych usług znajdują się na stronie pwc.com/ifrs

Kontakty

Tomasz Konieczny

Partner
tom.asz.konieczny@pl.pwc.com
tel.: +48 (22) 746 4285

Marta Madejska

Dyrektor
marta.madejska@pl.pwc.com
Tel.: +48 (22) 746 4139

Radomił Maślak

Dyrektor
radomil.maslak@pl.pwc.com
Tel.: +48 (22) 746 4223

Mirosław Szmigielski

Dyrektor
miroslaw.szmigielski@pl.pwc.com
tel.: +48 (22) 746 6400

Katarzyna Gospodarczyk

katarzyna.gospodarczyk@pl.pwc.com

Filip Gorczyca

filip.gorczyca@pl.pwc.com

Bartosz Margol

bartosz.margol@pl.pwc.com

Anna Wójtowicz

anna.wojtowicz@pl.pwc.com

Bartosz Strakowski

bartosz.strakowski@pl.pwc.com

Anita Bartwicka

anita.bartwicka@pl.pwc.com

Marta Stypułkowska-Molga

marta.stypulkowska-molga@pl.pwc.com

Bartłomiej Duchnowski

bartlomiej.duchnowski@pl.pwc.com

Joanna Urbaniak

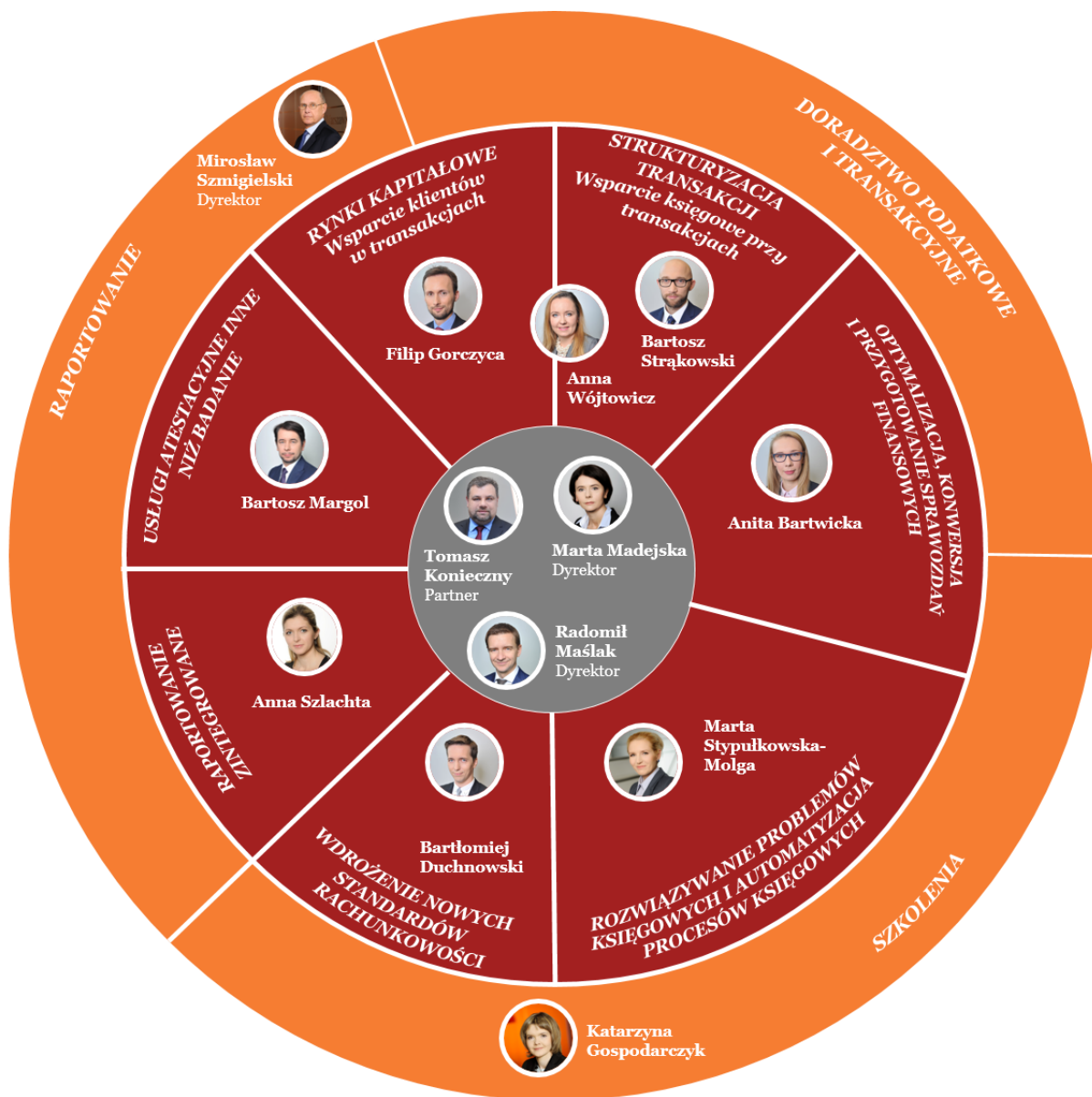
joanna.urbaniak@pl.pwc.com

Anna Szlachta

anna.szlachta@pl.pwc.com

Niniejsza publikacja została opracowana jako ogólne wytyczne na wybrane tematy i nie stanowi profesjonalnej porady. Nikt nie powinien działać na podstawie informacji zawartych w artykule przed uzyskaniem niezależnej porady profesjonalisty. Nie udziela się żadnej gwarancji (wrażliwej lub dorozumianej) co do dokładności lub kompletności informacji zawartych w niniejszej publikacji - w zakresie dozwolonym prawem - PricewaterhouseCoopers LLP, jego członkowie, pracownicy i przedstawiciele nie biorą na siebie żadnych zobowiązań prawnych lub finansowych ani obowiązku staranności w odniesieniu do działań lub zaniechań Państwa lub dowolnej innej osoby na podstawie informacji zawartych w niniejszym artykule oraz wszelkich decyzji podejmowanych na jego podstawie.

Zespół doradztwa księgowego i rynków kapitałowych świadczy usługi związane z raportowaniem informacji finansowej za równo w sprawozdaniach finansowych jak też innych dokumentach zawierających dane finansowe. Zespół współpracuje blisko z Akademią PwC, działem doradztwa podatkowego i transakcyjnego. Obszary w których świadczymy usługi oraz naszych głównych członków zespołu przedstawi ono poniżej.

W PwC Polska naszym celem jest budowanie zaufania wśród społeczeństwa i odpowiadanie na kluczowe wyzwania współczesnego świata. Jesteśmy siecią firm działającą w 157 krajach. Zatrudniamy ponad 208 tysięcy osób dostarczających naszym klientom najwyższą jakość usług w zakresie audytu, doradztwa biznesowego oraz doradztwa podatkowego i prawnego. Dowiedz się więcej na www.pwc.pl

© 2016 PwC Polska Sp. z o.o. Wszystkie prawa zastrzeżone.

W tym dokumencie nazwa „PwC” odnosi się do podmiotu lub podmiotów wchodzących w skład sieci PwC, z których każda stanowi odrębny i niezależny podmiot prawny. Poznaj szczegóły na www.pwc.com/structure.

150227-155428-KR